

Commissie voor Energie, Leefmilieu
en Klimaat

Commission de l'Énergie, de
l'Environnement et du Climat

van

du

DINSDAG 9 DECEMBER 2025

MARDI 9 DÉCEMBRE 2025

Namiddag

Après-midi

De openbare commissievergadering wordt geopend om 14.05 uur en voorgezeten door de heer Jeroen Soete.

La réunion publique de commission est ouverte à 14 h 05 et présidée par M. Jeroen Soete.

De teksten die cursief zijn opgenomen in het Integraal Verslag werden niet uitgesproken en steunen uitsluitend op de tekst die de spreker heeft ingediend.

Les textes figurant en italique dans le Compte rendu intégral n'ont pas été prononcés et sont la reproduction exacte des textes déposés par les auteurs.

[01] Actualiteitsdebat over de energienorm en toegevoegde vragen van

- Bert Wollants aan Mathieu Bihet (Energie) over "De energienorm" (56011223C)

- Tinne Van der Straeten aan Mathieu Bihet (Energie) over "De begrotingstabel en de bijdrage van Fluxys" (56011231C)

- Steven Coenegrachts aan Mathieu Bihet (Energie) over "De uitzonderlijke heffing op Fluxys" (56011314C)

- Hervé Cornillie aan Mathieu Bihet (Energie) over "De energienorm als ondersteuning van het concurrentievermogen van energie-intensieve bedrijven" (56011322C)

- Phaedra Van Keymolen aan Mathieu Bihet (Energie) over "De stand van zaken met betrekking tot de energienorm" (56011352C)

[01] Débat d'actualité sur la norme énergétique et questions jointes de

- Bert Wollants à Mathieu Bihet (Énergie) sur "La norme énergétique" (56011223C)

- Tinne Van der Straeten à Mathieu Bihet (Énergie) sur "Le tableau budgétaire et la contribution de Fluxys" (56011231C)

- Steven Coenegrachts à Mathieu Bihet (Énergie) sur "Le prélèvement exceptionnel sur Fluxys" (56011314C)

- Hervé Cornillie à Mathieu Bihet (Énergie) sur "La norme énergétique visant à soutenir la compétitivité des entreprises intensives en énergie" (56011322C)

- Phaedra Van Keymolen à Mathieu Bihet (Énergie) sur "L'état de la situation en ce qui concerne la norme énergétique" (56011352C)

[01.01] Bert Wollants (N-VA): Mijnheer de minister, in het kader van het begrotingsakkoord worden er extra middelen voor de energienorm vrijgemaakt. Dat betekent dat verdere stappen moeten worden gezet om dit te operationaliseren. U hebt een aantal pistes naar voren geschoven; wellicht blijven dit dezelfde mogelijkheden om mee aan de slag te gaan. De vraag is uiteraard welke knopen op dit vlak ondertussen werden doorgenhakt of ontward, en of we de verschillende pistes al konden verfijnen zodat we ermee aan de slag kunnen.

Ik heb daarbij enkele vragen.

Welke bedragen wilt u in de komende jaren verdelen? Werd er al een verdere keuze gemaakt tussen de verschillende pistes die u naar voren schoof? In welke mate is er bijkomende afstemming met de Europese Commissie gebeurd? Wanneer plant u dit dossier op de ministerraad voor te leggen? Dank u wel.

[01.02] Tinne Van der Straeten (Ecolo-Groen): Mijnheer de minister, ook ik heb een vraag over de energienorm en specifiek over de begrotingslijn die werd opgenomen in de tabel die is uitgedeeld naar aanleiding van de regeerverklaring.

Wat daarbij opviel, is dat de lijn die bestond in de begrotingstabel die werd ingediend bij het aantreden van Arizona, verdwenen is. Die is herleid tot nul. Er wordt nu verwezen naar het ophalen van die middelen via een bijdrage van Fluxys. Met andere woorden, het gaat over het aanspreken van de opbrengsten – als ik het zo mag omschrijven – van de tarieven die op de *compte régul* staan te wachten. Die middelen staan daar in afwachting van gebruik, normaal gezien voor het verlagen van de tarieven voor eindgebruikers of voor investeringen in het netwerk, al dan niet in het waterstofnetwerk.

Dat betekent uiteraard dat we ons bevinden in een voorbehouden bevoegdheid van de CREG. Ik weet wat uw antwoord zal zijn, dus ik anticipeer al: dit is in 2022 ook gebeurd in het kader van de overwinsten. Toen was dat echter een totaal andere situatie, namelijk tijdens de energiecrisis, waarbij winsten werden gegenereerd die niet verwacht waren, en op aansturen van de CREG, die zelf stelde dat die middelen konden worden opgehaald. Er was toen wel enige creativiteit nodig om dat te realiseren.

Bestaat er een Europese basis of een wettelijke grondslag om dit te realiseren, met name in de gasrichtlijn en de gasverordening? Gaan die hiertegen in? Hoe zult u dat oplossen?

Wat is de mening van de regulator hierover, aangezien de tarieven een voorbehouden bevoegdheid zijn van de regulator?

01.03 Steven Coenegrachts (Open Vld): Mijnheer de voorzitter, ik sluit me graag aan bij dit debat. We hebben het hier reeds over gehad tijdens het debat over de State of the Union.

Mijnheer de minister, ik wil graag weten over welk bedrag we precies spreken; daarmee sluit ik aan bij de vraag van de heer Wollants. Mevrouw Van der Straeten zei dat de lijn naar nul gaat en dat er 300 miljoen euro van Fluxys komt. Vorige keer had ik begrepen dat die 300 miljoen er ook nog eens bovenop zou komen. Het lijkt mij daarom nuttig om dat expliciet te verduidelijken en aan te geven over welk totaalbedrag we spreken. Het zou dan over drie jaar gaan, normaal gezien, indien gekozen wordt voor de CISAF-optie, want veel langer kan die optie niet worden toegepast. De vraag is dan wat u na die drie jaar zult doen om de energieprijzen voor bedrijven te drukken.

Ik voeg mij ook bij de vragen die mijn collega's reeds hebben gesteld over de gesprekken met Fluxys en de CREG over die optie. Is er overleg geweest, en wat was hun reactie? Ik neem aan dat Fluxys geen confetti heeft gespoten toen u kwam melden dat u hen 300 miljoen euro lichter zou maken, maar misschien is er toch een compromis gevonden of is er bij de CREG bereidheid om hierin mee te gaan.

01.04 Hervé Cornillie (MR): Monsieur le ministre, l'accès des industries à l'énergie, et singulièrement celles qui sont fortement consommatrices d'énergie, est une question fondamentale, puisqu'il en va de leur compétitivité et de l'emploi de nos concitoyens.

Je crois qu'il est important de prendre du temps pour traiter de la norme énergétique qui vise, justement, à soutenir la compétitivité de ces entreprises. Vous avez voulu, ce faisant, accélérer la transition vers une économie bas carbone, conformément aux orientations déjà présentées au Parlement et dans la presse.

Plusieurs pistes sont actuellement examinées dont une s'inscrit dans le cadre du nouveau dispositif européen "Clean Industrial Deal State Aid Framework" (CISAF), un cadre d'aides d'État instauré par la Commission européenne pour faciliter et accélérer le soutien public aux industries, aux projets énergétiques et technologiques liés à la transition écologique. Les modalités finales seront arrêtées en concertation avec les acteurs concernés, en cohérence avec les objectifs climatiques européens à l'horizon 2030 et 2050.

Monsieur le ministre pouvez-vous, à ce stade, nous préciser l'état d'avancement de ce dossier de la norme énergétique, car il est fondamental pour nos entreprises et notre bien-être socio-économique à tous? Comment ce mécanisme est-il appelé à s'appliquer pour, d'une part, alléger durablement la facture d'électricité des entreprises intensives en énergie – c'est la mission première, bien entendu, d'une telle norme – et, d'autre part, renforcer les engagements en matière de décarbonation en ligne avec les objectifs climatiques européens et fédéraux?

01.05 Phaedra Van Keymolen (cd&v): Mijnheer de minister, in de commissie van 21 oktober 2025 verklaarde u dat de operationalisering van de energienorm niet mogelijk is zonder een wijziging van de

elektriciteitswet, met name de vervanging van artikel 12^{quinquies}, door een machtiging aan de Koning, een koninklijk besluit en een voorafgaande staatssteunaanmelding en goedkeuring door de Europese Commissie. U gaf toen ook aan dat u nog wacht op opmerkingen van de Commissie over elementen die de vorige regering niet had voorgelegd.

Ik heb daarover drie korte vragen.

Wat is vandaag de concrete stand van zaken en wat is de beoogde timing voor die wetswijziging? Wanneer verwacht u die aan het Parlement te kunnen voorleggen?

Welke feedback hebt u intussen van de Europese Commissie ontvangen over de contouren van de energienorm binnen het CISAF-kader, en tot welke inhoudelijke of technische aanpassingen heeft dat geleid?

Kunt u bovendien verduidelijken op welke juridische basis de middelen die bij Fluxys werden opgebouwd tijdens de energiecrisis kunnen worden ingezet voor de financiering van de energienorm?

01.06 Mathieu Bihet, ministre: Chers collègues, comme vous le savez, le gouvernement vise à introduire une norme énergétique destinée à soutenir la compétitivité des entreprises énergivores, tout en accélérant leur transition vers une économie bas carbone. L'esprit de l'accord de gouvernement privilégiant le maintien conjoint de la compétitivité et du pouvoir d'achat sera respecté.

Pour la période 2026-2029, les moyens prévus dans l'accord de gouvernement seront et restent mobilisés, complétés par trois fois 100 millions d'euros de ressources chez Fluxys. Les modalités précises quant à ces dernières sommes sont en cours d'examen.

Ik ben altijd uitermate duidelijk geweest over mijn ambitie om de competitiviteit te behouden. Met versterkte middelen zal ook de steun worden versterkt. Competitieve bedrijven zijn absoluut noodzakelijk voor een welvarender België.

Comme vous le savez, plusieurs pistes sont actuellement étudiées au sein du gouvernement, conformément aux échanges – qui ont d'ailleurs été relevés par Mme Van Keymolen. Les discussions politiques sont en cours.

Le soutien à nos entreprises, en particulier celles qui sont grandes consommatrices, ne nécessite pas une seule mesure, mais un paquet de mesures. Des solutions à court terme doivent être mises en place. De plus, des solutions structurelles doivent être envisagées pour permettre de la prédictibilité à nos entreprises. Enfin, je ne vous apprends rien en vous rappelant que des investissements dans le réseau et dans des nouvelles capacités sont primordiaux.

Bovendien, zoals eerder vermeld, hebben we al contact opgenomen met de Europese Commissie om onze benadering af te stemmen.

Conformément aux règles européennes en matière d'aides d'État, le projet détaillé de la norme énergétique sera formellement soumis à la Commission dès qu'un accord complet aura été trouvé. Ma détermination et celle du gouvernement restent sans faille et nous œuvrons en ce sens.

01.07 Bert Wollants (N-VA): Dank u wel, mijnheer de minister. Het is natuurlijk goed dat de discussies worden voortgezet, zodat uiteindelijk een oplossing kan worden gevonden. De vraag is of, in afwachting van de definitieve beslissing, de twee pistes al niet verder moeten worden uitgewerkt, onder andere door de CREG wanneer het gaat over de betrokkenheid van de CREG in een van die pistes. Dat zou een tussenoplossing kunnen zijn om op die manier al vooruitgang te boeken, zodat we op het moment dat de keuze wordt gemaakt, daadwerkelijk een stap verder kunnen zetten.

Over een van die pistes maak ik me overigens zorgen. Het gaat om de CISAF-piste, waarbij het plafond op de maximale bijdrage en de cumul met de tussenkomst voor de indirecte emissies mogelijk een hinderpaal vormen. Daardoor zouden de bedrijven die het het meest nodig hebben in het kader van CISAF misschien niet op extra middelen kunnen rekenen, of niet op zoveel middelen als waarop ze hopen. Ook daar zou sneller een stap kunnen worden gezet.

Ik heb de indruk dat we de pistes aan het vernauwen zijn en dat we in de geest al ver gevorderd zijn. Ik hoop dat het politieke overleg binnenkort zal volgen.

01.08 Tinne Van der Straeten (Ecolo-Groen): Mijnheer de minister, u kunt niet enerzijds stellen dat het voor u en voor de regering als een paal boven water staat dat de competitiviteit van de bedrijven van groot belang is en anderzijds beweren dat er meerdere pistes nodig zijn, die allemaal worden onderzocht, maar dat er niets concreets voorligt. De eerste minister verklaarde echter op het spreekgestoelte in dit Parlement in februari en de maanden nadien dat het nog dit jaar in orde zou komen. Voor dit jaar komt er evenwel niets meer in orde. Het hele jaar is tijd verloren.

Er is geen enkele stap vooruit gezet, behalve dat alternatieve pistes naar voren zijn gebracht, die evenmin verder worden uitgewerkt. We hinken dus achterop, terwijl onze buurlanden wel blijven doorgaan. Duitsland heeft zich voorgenomen opnieuw in te grijpen voor zijn energie-intensieve industrie en daarvoor de prijzen verder te verlagen. Iedereen weet dat dat leidt tot industriële lekken tussen Duitsland en België. Eerlijk gezegd begrijp ik dat niet meer.

Als u in dit Parlement een piste voorstelt waarbij het geld bij Fluxys zou worden gehaald, moet u een ontwerp indienen om dat mogelijk te maken. Op één vraag hebt u echter niet geantwoord, namelijk of dat wel mogelijk is op basis van de Europese regelgeving. Volgens mij is dat niet mogelijk en hebt u daarom niet geantwoord en staat u vandaag geen enkele stap verder.

01.09 Steven Coenegrachts (Open Vld): Mijnheer de minister, ten eerste, u stelt dat u het vooropgestelde budget niet te buiten gaat en dat u elk jaar nog drie keer 100 miljoen euro erbij doet. Als het uiteindelijke bedrag gewoon de optelsom is van drie jaar, dan is het toch niet moeilijk om dat bedrag te noemen? Ik kom zelf op twee of drie verschillende bedragen uit. Ik zou nu wel eens willen weten wat het wordt.

Ten tweede, ik heb ook geen duidelijkheid over de vraag of het zal lukken met de Fluxys-middelen.

Ik ben, ten derde, ontgoocheld over het gebrek aan daadkracht en aan snelheid waarmee de regering beslissingen neemt rond de energienorm. De premier snauwde mij in commissie na de totstandkoming van het zomerakkoord van 21 juli af dat de energienorm van de vorige regering broddelwerk was en dat hij dat nu snel zou oplossen. Ook al gaat het om een relatief en subjectief gegeven, een snelle oplossing zie ik toch niet. Het is nu bijna kerstvakantie en pas in 2026 zullen we weten wat de energienorm wordt. Als het dan de CISAF-optie wordt met de nadelen daaraan verbonden, gebeurt er ten minste iets voor de bedrijven. Vandaag gebeurt er niets; iets is altijd beter.

Ik maan u aan tot heel bekwame spoed voor die maatregelen, waarvan u zegt dat ze op korte termijn nodig zijn. Op lange termijn zullen er structurelere ingrepen nodig zijn, maar ik hoor u niet aangeven welke dat dan worden, behalve dat wij het net moeten versterken, wat geen nieuwe vaststelling is.

Ik vraag mij dan ook af wanneer u knopen zult doorhakken, daadwerkelijk beslissingen zult nemen en ervoor zult zorgen dat energie-intensieve bedrijven van een korting kunnen genieten en hun competitiviteit kunnen handhaven.

01.10 Hervé Cornillie (MR): Monsieur le ministre, tout qui connaît un peu le niveau européen sait qu'un paquet de mesures qui serait mal calibré préalablement au niveau de l'Europe serait désastreux, *a posteriori*, pour les entreprises et leur compétitivité – celles-là mêmes que l'on veut soutenir à travers ce paquet de mesures.

Les moyens mis sur la table sont importants, colossaux, de nature à faire penser que nous allons pouvoir relever ce défi urgent. Nous comprenons donc très bien que ce dossier est encore en cours de développement, mais il est dans l'intérêt des entreprises que soit présenté, au mieux et au plus vite, ce paquet de mesures de court terme et structurelles, notamment pour la prédictibilité. Elles s'en porteront mieux, et à travers elles, nos emplois.

Vous avez raison de souligner qu'une énergie abordable est inconcevable si on ne peut pas l'acheminer. Les travaux en matière de réseau doivent eux aussi être accélérés. Certains dossiers nous préoccupent d'ailleurs dans cette Assemblée. Je vous remercie, monsieur le ministre.

01.11 Phaedra Van Keymolen (cd&v): Mijnheer de minister, ik denk dat we allemaal op dezelfde golflengte zitten wanneer u zegt dat er maatregelen op korte termijn nodig zijn, maar ook structurele maatregelen op langere termijn om de competitiviteit van onze bedrijven te garanderen.

Ik hoor u zeggen dat er vastberadenheid is. Dat is zeer goed. Wij hopen, of beter, rekenen op een snelle voortgang. De collega's hebben het hier ook al gezegd: *the time is now*. Wij volgen het traject dus zeker verder op samen met u.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

02 Samengevoegde vragen van

- Bert Wollants aan Mathieu Bihet (Energie) over "De sluiting van Doel 2, de ontmanteling van Tihange 1 en de nucleaire toekomst" (56010780C)
- Steven Coenegrachts aan Mathieu Bihet (Energie) over "Een toekomstplan voor nucleaire energie" (56011312C)
- Marie Meunier aan Mathieu Bihet (Energie) over "De definitieve stillegging van Tihange 1" (56011315C)
- Marie Meunier aan Mathieu Bihet (Energie) over "De sluiting van Doel 2" (56011316C)

02 Questions jointes de

- Bert Wollants à Mathieu Bihet (Énergie) sur "La fermeture de Doel 2, le démantèlement de Tihange 1 et l'avenir du nucléaire" (56010780C)
- Steven Coenegrachts à Mathieu Bihet (Énergie) sur "Un plan d'avenir pour l'énergie nucléaire" (56011312C)
- Marie Meunier à Mathieu Bihet (Énergie) sur "La fin de Tihange 1" (56011315C)
- Marie Meunier à Mathieu Bihet (Énergie) sur "La fermeture de Doel 2" (56011316C)

02.01 Bert Wollants (N-VA): Mijnheer de minister, Doel 2 is intussen stilgelegd en de voorbereidende ontmantelingswerken van Tihange 1 zijn aangekondigd. In het verleden pleitte u ervoor om die werkzaamheden niet uit te voeren en om rond de tafel te gaan zitten met ENGIE om het alsnog te hebben over een potentiële verlenging van de levensduur. De vraag is alleen of u ondertussen een realistische piste ziet om hiermee aan de slag te gaan.

Ten eerste, hoe kijkt u naar de sluiting en het onklaar maken van Doel 2 en Tihange 1?

Ten tweede, ligt er een onderhandelingskalender op tafel met ENGIE of is dat denkspoor door een totaal gebrek aan voorbereiding door de vorige regering helemaal gesloten?

02.02 Steven Coenegrachts (Open Vld): Mijnheer de minister, het geduld van collega Wollants is op. Dat bleek niet zo duidelijk uit zijn vraag, maar dat was het wel in de krantenartikels van vorige week. Hij heeft het helemaal gehad met het feit dat u nog altijd geen nucleaire strategie hebt uitgewerkt en het wordt hoog tijd dat u daar werk van maakt. Ik ben het daarmee eens, maar van uw vrienden moet u het hebben, mijnheer de minister. Hij was hier vriendelijker, maar zo gaat dat dan. Men is wat scherper in de pers en als men dan *face to face* zit, moet men dat wat afzwakken.

De heer Wollants had alvast goed nieuws. Hij zei dat er wel een strategie is, maar dat die een goed bewaard geheim is. Dat is al meer dan wat we twee weken geleden dachten, namelijk dat er geen nucleaire strategie is.

Mijnheer de minister, mijn vraag is bedoeld om u de kans te geven om dat hardop te zeggen. Het is niet nodig om de nucleaire strategie geheim te houden; u mag die gewoon in de openbaarheid gooien. Zeg het maar gewoon, leg het ons uit, dan zijn we allemaal gerustgesteld dat er is nagedacht, dat er stappen komen, dat er een timing en een tabel is en dat de ambitie er is.

Ik kijk dus uit naar de openbaarmaking van uw geheime strategie.

02.03 Marie Meunier (PS): Monsieur le ministre, après 50 ans de production d'électricité, le réacteur nucléaire de Tihange 1 a été arrêté il y a plusieurs semaines. Le démantèlement sera long et découpé en plusieurs phases. Le calendrier des opérations de fin de vie avait d'ailleurs été approuvé par l'AFCN. Les étapes qui supprimeront toute possibilité d'utiliser le réacteur pour produire de l'énergie vont

toutefois rapidement survenir. Depuis plusieurs mois, vous avez laissé planer le doute sur la volonté de prolonger de quelques années la durée de vie de ce réacteur.

Concernant Tihange 1, que comptez-vous faire pour prolonger sa vie? Comment comptez-vous mettre Tihange 1 en conformité avec les normes internationales de sûreté? Comment comptez-vous le reconnecter potentiellement avec le réseau, étant donné les déclarations, notamment du CEO d'Elia, relatives aux difficultés? Que vous répond ENGIE sur sa prolongation, puisque que vous êtes censé négocier avec cette entreprise? Enfin, quand présenterez-vous dans cette commission votre stratégie de redéveloppement du nucléaire pour réaliser les objectifs fixés dans votre accord de gouvernement?

Après Tihange 1, Doel 3, Tihange 2, Doel 1, Doel 2 est maintenant le cinquième réacteur belge à être définitivement déconnecté du réseau. Vous vous proclamiez ministre du nucléaire – Atomic Boy! – mais jusqu'à présent, vous avez passé votre temps à valider les suppressions de réacteurs sans nous présenter de stratégie. Confirmez-vous que Doel 2, après Tihange 1, sera donc bien démantelé?

Votre accord de gouvernement annonçait une part d'énergie nucléaire de 4 gigawatts dans notre mix électrique. Où en sommes-nous?

Votre accord de gouvernement soulignait également que "à très court terme, le gouvernement prendra toutes les mesures nécessaires à la prolongation des unités existantes répondant aux normes de sûreté et entamera des discussions avec l'exploitant nucléaire et les propriétaires à cet effet". On est en décembre 2025 et il semble que nous avons dépassé le "à très court terme". Pouvez-vous dès lors nous présenter vos résultats, monsieur le ministre?

02.04 Mathieu Bihet, ministre: Chers collègues, vous ne serez pas surpris que je déplore toute fermeture et tout démantèlement rapide de réacteurs dont la durée de vie pourrait être prolongée. Il s'agit de décisions prises il y a un certain nombre d'années, accordées dans le cadre de l'accord Phoenix adopté par le gouvernement précédent. Elles ne relèvent donc pas du choix du gouvernement en place. Dans le contexte énergétique actuel, mais surtout futur, chaque kWh de production fiable et bas carbone compte. C'est précisément en cela que cette fermeture montre à quel point la réorientation fondamentale de notre politique énergétique est nécessaire.

Avec la modification législative du 17 mai 2025, le Parlement a levé tous les obstacles juridiques à une exploitation ultérieure. Le gouvernement n'exclut aucune option qui respecte les normes de sûreté, et notre priorité demeure de préserver et de renforcer notre capacité nucléaire, tant par la prolongation de centrales existantes que par le développement de nouveaux projets nucléaires. Dans un contexte où la demande en électricité augmentera fortement, nous aurons bien besoin de toutes ces sources d'énergie bas carbone.

De uitwisselingen en contacten met de eigenaars en de exploitanten van de kerncentrales, evenals met andere potentiële investeerders, verlopen constructief. De ondernemingen ENGIE en EDF zijn allebei uiteraard gesprekspartners met betrekking tot Tihange 1, aangezien ze elk voor 50 % mede-eigenaar zijn en allebei kunnen bogen op een lange traditie in de exploitatie van kerncentrales.

Le renforcement du réseau à haute tension dont vous parliez, madame Meunier, ou les alternatives permettant d'éviter une éventuelle congestion impliqueront une autre décision qui, si elle est confirmée, devra être étudiée, évaluée puis discutée avec les partenaires. Le site de la centrale de Tihange présente des caractéristiques uniques – j'en suis d'ailleurs le voisin, comme vous le savez – tant par la présence d'installations nucléaires et de connexions au réseau haute tension que par la présence d'une source froide et la proximité d'une ville ayant d'importants besoins de chauffage.

Le site de la centrale nucléaire de Doel présente, quant à lui, l'intérêt de sa proximité avec le premier pôle industriel du pays.

Wat de werkzaamheden met het oog op de definitieve sluiting van de kerncentrales betreft, heb ik al aan ENGIE en EDF gevraagd om voorlopig geen onomkeerbare stappen te zetten.

Enfin, afin de préserver la sérénité, nous ne communiquons pas davantage de détails sur cette discussion, mais il est clair que la politique actuelle, avec la prolongation de Doel 4 et Tihange 3, l'abrogation de la sortie du nucléaire et les avancées vers de nouvelles capacités à recréer les

conditions nécessaires pour investir de manière crédible dans l'avenir du nucléaire en Belgique, ce n'est pas de la politique spectaculaire, mais de la responsabilité.

Il s'agit en effet de sécuriser notre approvisionnement énergétique, protéger la facture des ménages et des entreprises et maintenir la compétitivité de notre industrie aujourd'hui, mais surtout à l'avenir.

02.05 Bert Wollants (N-VA): Mijnheer de minister, het is positief dat de gesprekken met ENGIE en EDF constructief verlopen. We moeten echter opletten waar die uiteindelijk naartoe leiden en daar maak ik me enige zorgen over. Hetzelfde geldt voor het niet nemen van onomkeerbare maatregelen. In het verleden is gebleken dat ENGIE een heel andere visie heeft op wat onomkeerbaar is dan de meeste parlementsleden. Zo ziet ENGIE het herbouwen van een reactorvat als een volkomen mogelijke oplossing om iets omkeerbaar te maken. Daarom maak ik me hierover zorgen en hoop ik dat we hierover op dezelfde lijn zitten.

Wij moedigen u aan stappen te zetten om hierover duidelijkheid te verkrijgen, zodat we hiermee verder kunnen en zodat u uw naam als Atomic Boy volledig waar kunt maken.

02.06 Steven Coenegrachts (Open Vld): Mijnheer de minister, zolang u maar niet Radiation Boy wordt, is alles oké.

Alle gekheid op een stokje, u engageert zich er duidelijk toe om de verlenging van de levensduur van de betreffende centrales voor elkaar te krijgen, ten bewijze uw vraag aan de exploitanten om geen onomkeerbare ingrepen te doen. U hebt echter niet vermeld wat het antwoord daarop was en of zij daartoe bereid zijn en zich daaraan zullen houden.

Dat de gesprekken constructief verlopen, is alvast een teken dat de vorige regering geen verwijt treft. Als de vorige regering de zaken volledig had laten liggen en er niets meer mogelijk was, zoals hier zopas werd gesuggereerd, dan zouden er nu geen constructieve gesprekken kunnen plaatsvinden. Het zal dus niet aan de vorige regering gelegen hebben. Overigens, het is vooralsnog de enige regering die er de jongste vijftien jaar in is geslaagd om de levensduur van twee kerncentrales te laten verlengen. Mijnheer Wollants en Atomic Boy, ik duim ervoor dat u hetzelfde kunt verwezenlijken.

02.07 Marie Meunier (PS): Je vous remercie, monsieur le ministre, pour votre réponse. Je suis heureuse d'entendre que le nucléaire n'est pas de la politique spectaculaire. Je partage d'ailleurs totalement votre analyse.

D'ailleurs, comme vous le savez, je lis avec grande attention vos nombreuses sorties presse, en espérant systématiquement qu'un jour nous pourrions enfin apprendre quelque chose de nouveau. Il n'en est rien.

Votre réponse d'aujourd'hui étant à nouveau la même, je me demande où est votre stratégie de redéveloppement du nucléaire. Nous sommes en décembre 2025. Où est votre plan? En tout cas, vous vous doutez bien que nous l'attendons impatiemment en commission pour pouvoir en discuter avec vous.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

03 Samengevoegde vragen van

- Bert Wollants aan Mathieu Bihet (Energie) over "Promaz en de bijdrage op de stookoliefactuur" (56011217C)

- Oskar Seuntjens aan Mathieu Bihet (Energie) over "Het Promaz-fonds" (56011351C)

03 Questions jointes de

- Bert Wollants à Mathieu Bihet (Énergie) sur "Promaz et la contribution sur la facture de mazout" (56011217C)

- Oskar Seuntjens à Mathieu Bihet (Énergie) sur "Le fonds Promaz" (56011351C)

03.01 Bert Wollants (N-VA): Mijnheer de minister, sinds enkele jaren zorgt Promaz voor tegemoetkomingen voor gezinnen die het slachtoffer zijn van de torenhoge kosten van een stookolielek. Het gaat vaak om enorme bedragen. 70.000 tot 80.000 euro per dossier is geen uitzondering. Dat

bedrag is de gemiddelde tegemoetkoming van het fonds in de dossiers die al werden ingediend. Het fonds werd oorspronkelijk en wordt nog steeds gefinancierd met de resterende middelen van BOFAS, het bodemsaneringsfonds voor tankstations. Op langere termijn blijken die middelen echter onvoldoende om aan de toekomstige vraag te voldoen. In het daaromtrent gesloten samenwerkingsakkoord was voorzien dat een aanvullende inkomstenbron mogelijk zou zijn via een bijdrage op de stookoliefactuur. Het dossier werd inmiddels goedgekeurd door alle gewesten, waarbij één eurocent per liter stookolie zou worden geheven. Vooral nog bent u niet bereid om dat voorstel goed te keuren, althans dat begrijp ik uit de pers. Dat kan zeer verstrekkende gevolgen hebben voor gezinnen die in de toekomst nog een beroep zouden willen doen op het fonds en voor degenen die nog een uitbetaling moeten ontvangen.

Mijnheer de minister, in de Waalse regering heeft uw partij het dossier goedgekeurd, maar het is nu toch geblokkeerd geraakt. Kunt u toelichten hoe dat precies zit?

Ten tweede, wat zijn de gevolgen voor het fonds als de kwestie niet wordt opgelost? Zal het fonds ophouden te bestaan zodra de middelen van BOFAS zijn uitgeput, of is er een alternatief?

Ten slotte, welke oplossing wilt u naar voren schuiven?

De **voorzitter**: Collega Seuntjens is niet aanwezig.

03.02 Minister **Mathieu Bihet**: Mijnheer Wollants, het dossier wordt momenteel nog geanalyseerd, maar het samenwerkingsakkoord voorziet vanaf 1 januari 2026 een minimale bijdrage van 0,002 euro per liter. Die bijdrage zou het mogelijk maken om het fonds sneller aan te vullen, maar een hogere bijdrage zou bijkomende kosten met zich meebrengen voor de eindconsumenten. De vraag van Promaz om de bijdrage te verhogen wordt momenteel onderzocht.

Wat betreft het aantal dossiers dat momenteel op terugbetaling wacht en het totaalbedrag aan aanvaarde maar nog niet betaalde schulden, moet contact worden opgenomen met de Interregionale Bodemsaneringscommissie en Promaz voor bevestiging van de cijfers.

03.03 **Bert Wollants** (N-VA): Dank u wel, mijnheer de minister. De grote vraag is of het fonds met die 0,002 euro zijn activiteiten kan voortzetten. Vermoedelijk is dat ook de reden waarom de drie gewesten het dossier hebben goedgekeurd. Ik kijk uit naar een oplossing, want ik heb niet helemaal begrepen uit uw antwoord wat er nu met het fonds zou gebeuren als die 0,01 euro niet wordt goedgekeurd. Dat verneem ik ongetwijfeld in uw antwoord op een volgende vraag.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

De **voorzitter**: Collega's, mijnheer de minister, met uw goedkeuring maak ik een kleine sprong naar de vraag over het capaciteitsremuneratiemechanisme (CRM), want de heer Seuntjens is onderweg. Daarna behandelen we de vragen van de heer Wollants en de heer Seuntjens.

04 **Samengevoegde vragen van**

- Bert Wollants aan Mathieu Bihet (Energie) over "De evaluatie van het capaciteitsremuneratiemechanisme" (56011227C)
- Tinne Van der Straeten aan Mathieu Bihet (Energie) over "Het CRM in Duitsland" (56011232C)
- Hervé Cornillie aan Mathieu Bihet (Energie) over "De evaluatie van het CRM" (56011323C)

04 **Questions jointes de**

- Bert Wollants à Mathieu Bihet (Énergie) sur "L'évaluation du mécanisme de rémunération de la capacité" (56011227C)
- Tinne Van der Straeten à Mathieu Bihet (Énergie) sur "Le CRM en Allemagne" (56011232C)
- Hervé Cornillie à Mathieu Bihet (Énergie) sur "L'évaluation du CRM" (56011323C)

04.01 **Bert Wollants** (N-VA): Mijnheer de minister, de CREG heeft inmiddels een eerste grote evaluatie van het CRM-systeem gemaakt en daarbij verschillende voorstellen tot aanpassing geformuleerd. Ze hebben betrekking op heel verschillende aspecten, zoals de prekwalificatie, de kalibratie van de vraagcurve en de schattingen van net-CONE.

Wat leert u uit de evaluatieoefening voor toekomstige veilingen? Welke stappen mogen wij van uw kant verwachten met betrekking tot de bijsturing van het CRM-systeem?

04.02 Tinne Van der Straeten (Ecolo-Groen): Mijnheer de minister, ons land beschikt over een capaciteitsremuneratiemechanisme. Dat was het eerste mechanisme dat door Europa is goedgekeurd op basis van de nieuwe regels die door ACER waren opgesteld. We werden toen onderworpen aan een lange staatssteunprocedure, een zogenaamde *in-depth investigation*-procedure.

Op dit moment staat Duitsland, de grootste economie en een van de grootste energieverbruikers van de Europese Unie, op het punt om eveneens een CRM in te voeren en voert het daarover gesprekken met de Europese Commissie met het oog op staatssteungoedkeuring. Het valt mij op dat dat niet gepaard gaat met een *in-depth investigation*-procedure maar dat daar blijkbaar de gewone methode wordt toegepast, ongeacht de grote impact van de Duitse beslissing op de omliggende landen, niet het minst op België.

Er wordt uiteraard steeds van uitgegaan dat elk land voldoet aan zijn eigen bevoorradingszekerheid en aan zijn eigen betrouwbaarheidsnorm. Bovendien zijn er ook buitenlandse eenheden die kunnen deelnemen aan het CRM. Die mechanismen kunnen dus eigenlijk niet los van elkaar worden gezien.

Daarom is mijn vraag de volgende. Werd België in het kader van de Duitse procedure geconsulteerd of was het bij die procedure betrokken? Zijn er formele of informele uitwisselingen geweest tussen België en de Europese Commissie en tussen België en Duitsland, wat veeleer aan de orde zou zijn? Indien die uitwisseling er is geweest, wat waren dan de opmerkingen, bemerkingen, suggesties en uitwisselingen tussen onze beide landen?

04.03 Hervé Cornillie (MR): Monsieur le ministre, la CREG a fait l'évaluation du système CRM, ce mécanisme de rémunération de capacité mis en place en Belgique pour nous assurer de la sécurité d'approvisionnement en électricité en rémunérant les producteurs pour cette capacité disponible pendant des périodes critiques. Qui dit évaluation, dit aussi recommandations ou ajustements.

Comme vous le savez, ce mécanisme joue un rôle essentiel dans la garantie de notre sécurité d'approvisionnement, en permettant le développement de nouvelles capacités de production, le déploiement de batteries et l'optimisation de la gestion de la demande.

Combiné à la prolongation de Doel 4 et de Tihange 3, ainsi qu'à la croissance continue des énergies renouvelables, ce dispositif nous permet d'aborder les prochains hivers avec confiance.

Pour autant, à moyen et à long terme, des décisions importantes doivent être prises quant au mix énergétique souhaité, notamment face à l'électrification croissante de notre société; pensons à la verdurisation de la mobilité ou encore à l'économie digitale.

Dans ce contexte, monsieur le ministre, comment envisagez-vous d'adapter le mécanisme CRM afin de continuer à garantir la sécurité d'approvisionnement et la stabilité des prix de l'énergie, en veillant particulièrement à la compétitivité des entreprises – qui nous est chère, comme discuté voici quelques instants – et au pouvoir d'achat des ménages? Ce sont les deux piliers de notre politique énergétique.

04.04 Mathieu Bihet, ministre: Chers collègues, le comité de suivi CRM a bien pris connaissance des remarques formulées par la CREG dans son rapport de fonctionnement sur le CRM.

Les éléments de design proposés par la CREG en vue de modifier le cadre légal actuel du CRM sont actuellement à l'étude au sein de ce même comité. Les membres travaillent à dégager un consensus sur les adaptations à formuler, ainsi que sur la forme que celles-ci devront prendre dans le nouveau cadre.

L'ambition est d'avancer le plus rapidement possible sur ces points, sans toutefois que l'on puisse confirmer à ce stade que les modifications pourront être mises en œuvre avant les nouvelles enchères de juin 2026.

Mevrouw Van der Straeten, België heeft tot op heden geen officiële raadpleging ontvangen van Duitsland over de invoering van een CRM.

Une présentation des options de mécanismes envisagés par l'Allemagne a toutefois pris place avec la présence de la Direction générale de l'Énergie en octobre 2024 lors de la réunion "*electricity neighbours*" à Berlin, mais aucun autre élément n'a été reçu depuis.

Il est à noter que la responsabilité de consulter les États membres voisins lors de l'instauration d'un CRM ou d'en modifier le design de façon substantielle incombe à l'État membre concerné, y compris en cas de notification en *fast track*.

Duitsland is opgenomen in het kalibratierapport van de netbeheerder en wordt voortdurend opgevolgd.

Enfin, la mise en place d'un CRM en Allemagne pourrait améliorer la sécurité d'approvisionnement de notre État voisin et renforcer la fiabilité des importations nécessaires pour atteindre le niveau requis en Belgique via la contribution implicite permise par les interconnexions ou via la participation éventuelle d'une unité allemande au CRM belge.

Il n'y a pas eu d'échange spécifique à propos du CRM allemand, notamment en ce qui concerne la participation éventuelle d'unités belges à celui-ci, même si c'est une possibilité. Néanmoins, il appartient à la Commission européenne de déterminer si un mécanisme de rémunération de la capacité serait approprié dans le cadre d'une mise en place en Allemagne. Dans cette procédure, l'Allemagne serait *a priori* invitée par la Commission à prendre contact avec les pays limitrophes – dont nous faisons partie – afin d'organiser au mieux ce nouveau marché de capacité.

04.05 Bert Wollants (N-VA): Dank u wel, mijnheer de minister. We kijken uit naar de verdere analyses die worden uitgevoerd. We zien het dossier tegemoet, als er bepaalde beslissingen kunnen worden genomen.

04.06 Tinne Van der Straeten (Ecolo-Groen): Mijnheer de minister, ik ben het volledig met u eens dat als Duitsland een CRM invoert, dat voor onze bevoorradingszekerheid goed is, omdat dat het eerste plan is dat Duitsland voorlegt om aan zijn eigen betrouwbaarheidsnorm te voldoen.

Waarover ik mij wel zorgen maak, is dat er uiteraard nog altijd een gelijk speelveld tussen onze landen moet bestaan. Wij hebben ons voor dat CRM in drie, vier of vijf moeten plooiën. Daarbij kregen wij ook enorm veel voorwaarden en reviewclausules opgelegd. Als vandaag ons grootste buurland, de grootste economie en de grootste energieafnemer, een CRM krijgt dat een pak eenvoudiger is en meer tegemoetkomt aan de noden, dan moeten wij daaruit onze lessen trekken en kan dat ook enkele gevolgen hebben. In die zin denk ik dat we best onze rug mogen rechten.

Tijdens de energiecrisis hebben wij via de terminal van Zeebrugge vier tot vijf keer ons nationaal gasverbruik naar Duitsland getransiteerd, omdat Duitsland geen gas vanuit het oosten meer kreeg. Wij hebben met België de Duitse economie rechtgehouden. Ik denk dat we alle recht van spreken hebben om, zoals wij dat als Belgen goed doen, compromisminded en niet met de fanfare op kop, te zeggen: "Beste Duitse vrienden, laten we terug rond de tafel zitten, want in oktober 2024 was er een andere minister in Duitsland en was er een ander plan dan vandaag ingediend."

In die zin denk ik dat wij goed geplaatst zijn om daar kort op te zitten, in het belang van onze eigen bevoorradingszekerheid en van een gelijk speelveld tussen onze landen.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

05 **Samengevoegde vragen van**

- Bert Wollants aan Mathieu Bihet (Energie) over "De congestie door gebrek aan vernieuwing van transformatorstations door Elia" (56011218C)
- Luc Frank aan Mathieu Bihet (Energie) over "Netcongestie in België" (56011328C)
- Oskar Seuntjens aan Mathieu Bihet (Energie) over "Het Federaal Ontwikkelingsplan" (56011348C)

05 **Questions jointes de**

- Bert Wollants à Mathieu Bihet (Énergie) sur "La congestion due au manque de rénovation des postes transformateurs par Elia" (56011218C)
- Luc Frank à Mathieu Bihet (Énergie) sur "La saturation des réseaux électriques en Belgique" (56011328C)
- Oskar Seuntjens à Mathieu Bihet (Énergie) sur "Le Plan fédéral de développement" (56011348C)

05.01 Bert Wollants (N-VA): Mijnheer de minister, van de distributienetbeheerders komen er alsmaar meer klachten over een tekort aan capaciteit op de transformatorstations van Elia. Alsmaar meer van die stations worden momenteel in overbelasting gebruikt, waardoor de dreiging toeneemt dat er geen aanvullende capaciteit meer beschikbaar zal zijn voor eventuele afnemers.

De distributienetbeheerders wijzen vooral naar Elia, dat zijn transformatorstations te traag zou aanpassen om in extra capaciteit te voorzien. Bovendien wordt geklaagd dat Elia wafelijzergewijs de beperkte inspanningen 50/50 verdeelt over het noorden en het zuiden van het land. Dat is enigszins merkwaardig, omdat Vlaanderen verder staat op het vlak van elektrificatie dan Wallonië.

In het licht van het volgende federale ontwikkelingsplan moet de vraag worden beantwoord hoe daarmee kan worden omgegaan. Dat leidt tot een aantal vragen.

Ten eerste, bevestigt u dat er onvrede is bij de distributienetbeheerders over de capaciteit die ter beschikking wordt gesteld in de transformatorstations en over de beperkte investeringsnelheid van Elia?

Ten tweede, welke aanpak stelt u voor om de investeringen van Elia op een niveau te brengen dat aansluit bij de verwachtingen van Elia op het gebied van de toename van het stroomgebruik door elektrificatie?

Ten derde, klopt het dat Elia het wafelijzermodel gebruikt om beschikbare nieuwe transformatoren over de regio's te verdelen? Wat is uw standpunt daarover en zou het niet beter zijn rekening te houden met de werkelijke noden op dat vlak?

05.02 Luc Frank (Les Engagés): Monsieur le ministre, ces derniers mois, plusieurs gestionnaires de réseaux, tant pour le transport que pour la distribution, ont mis en évidence une saturation accrue de leur infrastructure. Les demandes de raccordement de nouveaux projets renouvelables, les besoins industriels liés à l'électrification ainsi que l'essor de la mobilité électrique exercent une pression importante sur la capacité du réseau, qui ne suit pas.

Dans certaines zones du pays, des files d'attente se constituent déjà, retardant des investissements essentiels pour la transition énergétique. Face à cette situation, de nombreuses voix plaident pour une utilisation plus systémique des solutions de flexibilité, qu'il s'agisse de pilotage, de consommation, de stockage, d'agrégation, de flexibilité industrielle ou encore de contrats dynamiques, afin de réduire ou d'étaler les consommations et ainsi optimiser l'utilisation des infrastructures existantes.

Monsieur le ministre, disposez-vous d'une évaluation actualisée de la saturation du réseau, tant sur la haute tension que sur les réseaux de distribution? Quelles zones du pays sont les plus concernées? Étant donné que la distribution relève des régions, quels mécanismes de coordination fédérale sont mis en place pour traiter le problème à l'échelle du système énergétique dans son ensemble? Comment le gouvernement entend-il remédier à la saturation du réseau et éviter ainsi de freiner des projets industriels stratégiques ainsi que le déploiement de technologies bas carbone dans les ménages – pompes à chaleur, bornes de recharge, etc.?

05.03 Oskar Seuntjens (Vooruit): Mijnheer de minister, het federaal ontwikkelingsplan voor het transmissienet van elektriciteit is uiterst belangrijk om de integratie van grote, nieuwe energiebronnen en de versterking van ons net mogelijk te maken. Dit plan, dat werd opgesteld door netbeheerder Elia,

schetst de noodzakelijke investeringen in ons hoogspanningsnet voor de komende 10 jaar. Met de ambitieuze doelstellingen van de energietransitie en de recente ervaringen met de kostenevolutie van grootschalige infrastructuurprojecten, zoals het energie-eiland, is het cruciaal dat dit ontwikkelingsplan tijdig wordt vastgesteld en op een kostenefficiënte manier wordt uitgevoerd.

Vanuit dat oogpunt heb ik de volgende vragen voor u.

In welke fase bevindt het ontwerp van het volgende federaal ontwikkelingsplan 'hoogspanning' zich momenteel? Welke consultaties hebben er tot nog toe plaatsgevonden met relevante actoren, zoals de industrie, milieuorganisaties en de gewesten? Wat is de verdere tijdslijn voor de definitieve goedkeuring van de publicatie van dit plan? Tot slot, hebt u maatregelen overgenomen uit het CREG-rapport met betrekking tot de bevordering van de budgetopvolging in het kader van infrastructuurprojecten vastgelegd in het federaal ontwikkelingsplan?

05.04 Minister **Mathieu Bihet**: Beste collega's, gezien de sterke elektrificatie van bepaalde categorieën van netgebruikers, wordt Elia geconfronteerd met een groot aantal aanvragen voor extra netaansluitingen of aansluitingswijzigingen.

De façon globale, le réseau de transport fédéral – 110 kV à 380 kV – n'a pas connu de zones structurellement congestionnées ces dernières années. Pour les réseaux de transport locaux – 30 kV à 70 kV –, il existe des zones où, dans certaines circonstances, la production doit être limitée temporairement. Des travaux de renforcement sont généralement prévus pour limiter à terme ces situations.

Depuis le début de cette année, Elia a entamé des travaux préparatoires pour l'élaboration du plan de développement du réseau pour la période 2028-2038. Ce plan de développement est élaboré en collaboration avec la DG Énergie et le Bureau fédéral du Plan, via un comité de collaboration. La CREG y est systématiquement invitée. Dans les prochaines étapes, il sera également examiné comment mieux organiser le suivi, notamment du budget des différents projets, comme le mentionne d'ailleurs le rapport de la CREG. Bien entendu, cela s'inscrit dans les limites des compétences de l'entité fédérale en la matière, à savoir toutes les tensions supérieures à 70 kV.

Dans ce cadre, Elia et Fluxys ont remis leur proposition de scénario le 5 novembre dernier, après avoir consulté les parties prenantes. Ces scénarios incluent notamment une estimation de l'augmentation de la consommation d'électricité par différents utilisateurs du réseau. Des réponses ont notamment été soumises par les représentants de l'industrie, des producteurs, des acteurs du stockage, des organisations environnementales, la CREG, le régulateur flamand et les gouvernements wallon et flamand. Le 5 décembre dernier, la DG Énergie et le Bureau fédéral du Plan ont remis leur avis sur la proposition faite par les gestionnaires de réseau. Selon l'arrêté royal du 12 mai 2024, sur la base de ces avis et d'une consultation avec les gestionnaires de réseau, j'ai 20 jours pour demander d'éventuelles analyses complémentaires et/ou l'inclusion de scénarios additionnels.

Op dit moment is de methodiek van *first come, first served* binnen verschillende categorieën van netgebruikers van toepassing in geval van aanvragen door specifieke netgebruikers van het transmissienet.

En ce qui concerne le développement du réseau lui-même, le besoin est le principal moteur. Pour ce qui est des investissements dans les points de couplage entre le réseau de transport et le réseau de distribution, Elia dépend évidemment des informations fournies par les gestionnaires de réseau de distribution.

Comme indiqué, il existe en Flandre l'initiative EnergieGRIP, tandis qu'en Wallonie, une enquête a été menée par les autorités et les gestionnaires de réseau via ce qu'on a appelé en Wallonie le Plan Puissance.

Uiteindelijk wordt al die informatie verzameld en verwerkt voor de netontwikkelingsplannen op elk niveau en worden dan op basis daarvan de behoeften geïdentificeerd.

Pour ce qui est du calendrier du prochain plan de développement du réseau, un projet de plan de développement du réseau sera attendu en mai 2026. En juin 2026, des avis de la CREG et de la

ministre de la Mer du Nord seront rendus sur ce projet de plan. En août-septembre 2026, le projet de plan sera mis à jour sur la base de ces avis et de l'étude Strategic Environmental Assessment (SEA) pour débiter. En octobre-novembre 2026, une consultation publique sera organisée sur le projet de plan mis à jour sur la base des résultats de cette consultation. Enfin, après avis du Bureau fédéral du Plan et de la DG Énergie, le plan fédéral de développement sera approuvé en mai 2027.

05.05 Bert Wollants (N-VA): Dank u wel, mijnheer de minister. Ik begrijp dat er geen structurele tekorten zijn op het net van Elia zelf, maar het probleem situeert zich natuurlijk op de overgang van het ene naar het andere net. Daarom maak ik mij zorgen over het feit dat structureel een aantal transformatorstations momenteel in overbelasting wordt gebruikt, terwijl de golf van elektrificatie nog grotendeels moet komen.

Het is belangrijk dat er voldoende capaciteit is op het Elia-net, maar ook dat de transformatorstations voldoende capaciteit hebben. Ik begrijp dat bij Elia hierover alarm wordt geslagen, maar dat daar geen gehoor aan wordt gegeven. Dat vind ik problematisch. We weten dat veel initiatieven op het gebied van elektrificatie ook op het distributienet zullen plaatsvinden. Niet alles wordt op het transmissienet georganiseerd. Ik kan u alleen maar aansporen om dat met Elia te bespreken, zodat dat aspect in ieder geval wordt meegenomen in het volgende ontwikkelingsplan.

Mijn grootste zorg is immers dat we op een bepaald moment moeten vaststellen dat een aantal aansluitingen niet meer mogelijk is. Er kan capaciteit zijn op het Elia-net, maar als de transformatorstations overbelast zijn, is die capaciteit op het hoger gelegen net nauwelijks bruikbaar. Dat is iets waar we aandacht aan moeten besteden.

05.06 Luc Frank (Les Engagés): Danke. Ich würde am liebsten auf Deutsch antworten.

Monsieur le ministre, merci pour vos réponses. Je vois que c'est un challenge, pas seulement chez nous, mais aussi dans d'autres pays.

Je rejoins le collègue Wollants. Le plus important pour l'électricité est que d'un côté, il faut produire, et de l'autre côté, il faut qu'elle arrive. Nous avons encore pas mal de pain sur la planche pour cela, du côté des régions, ce qui n'est pas de votre responsabilité, mais aussi des communes, qui doivent installer les câbles.

Quand je parle d'électrification et des voitures électriques, c'est un problème concret dans les communes. Le plan, c'est bien, mais à partir du moment où on a un plan, il faut aussi le mettre en œuvre. Il faut avoir un comité de monitoring qui surveille que le plan soit exécuté pour qu'à la fin, on réussisse l'électrification.

05.07 Oskar Seuntjens (Vooruit): Dank u wel, mijnheer de minister. Mijn vraag ging vooral over het federaal ontwikkelingsplan. Ik ben blij dat u al een aantal spelers, waaronder de CREG, hebt uitgenodigd. Ik zou bij dezen echter nog eens een oproep willen doen om echt te luisteren naar de aanbevelingen van de CREG, opdat we later in deze legislatuur of verder in de toekomst geen tweede case als het energie-eiland mogen meemaken. Het zou echt nuttig zijn om een aantal handvatten of grendels in het ontwikkelingsplan in te schrijven, zodat we daar altijd op kunnen terugvallen en we ervoor kunnen zorgen dat iedereen daarin zijn verantwoordelijkheid neemt.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

06 **Samengevoegde vragen van**

- Bert Wollants aan Mathieu Bihet (Energie) over "De stand van zaken met betrekking tot het energie-eiland en Nautilus" (56011219C)
- Oskar Seuntjens aan Mathieu Bihet (Energie) over "De stand van zaken met betrekking tot het energie-eiland" (56011335C)
- Hervé Cornillie aan Mathieu Bihet (Energie) over "De stavaza betreffende het geplande Prinses Elisabethenergie-eiland" (56011356C)

06 **Questions jointes de**

- Bert Wollants à Mathieu Bihet (Énergie) sur "L'état de la situation en ce qui concerne l'île énergétique et Nautilus" (56011219C)
- Oskar Seuntjens à Mathieu Bihet (Énergie) sur "L'état de la situation en ce qui concerne l'île énergétique" (56011335C)
- Hervé Cornillie à Mathieu Bihet (Énergie) sur "L'état d'avancement du projet de l'île énergétique Princesse Elisabeth" (56011356C)

06.01 **Bert Wollants** (N-VA): Mijnheer de minister, eigenlijk was de repliek van de heer Seuntjens de perfecte inleiding voor mijn vraag.

Voor de zomer schrapte de regering de tweede fase van het energie-eiland, namelijk het gelijkstroomgedeelte. Dat lijkt mij een meer dan terechte keuze. Dat wil echter wel zeggen dat de derde kabel van de Prinses Elisabethzone niet kan worden aangesloten en dat ook de geplande gelijkstroomverbinding met het Verenigd Koninkrijk niet kan worden aangetakt. Die elementen zouden verder worden onderzocht.

We zijn nu enkele maanden verder en het is niet duidelijk welke stappen er ondertussen zijn gezet om het dossier verder te ontwikkelen. Daarbij rijst de vraag welke stappen er met Britse partners in dit dossier zijn ondernomen. Ik heb hierover de volgende vragen, mijnheer de minister.

Wat is de huidige stand van zaken met betrekking tot het energie-eiland? Is er nog een verdere prijsevolutie voor het eiland en het wisselstroomgedeelte?

Welke stappen zijn er gezet inzake de Nautilusverbinding? Werd er verder gesproken met Ofgem en de andere Britse partners? Welke oplossingspistes werden naar voren geschoven met betrekking tot de virtuele hybride interconnector of andere alternatieven?

Welke stappen zijn ondertussen gezet met betrekking tot het al dan niet bouwen van een derde kabel offshore? Wordt overwogen om de capaciteit terug te schroeven en de densiteit van het park te reduceren? Of wordt overwogen om in extra wisselstroomcapaciteit te voorzien? Of volgt u nog een andere piste in dat kader?

06.02 **Oskar Seuntjens** (Vooruit): Mijnheer de minister, ook ik heb een vraag over het energie-eiland dat, zoals iedereen weet, een cruciaal project is voor de energietransitie van ons land. Het zou niet alleen een energiehub zijn, maar ook het toonbeeld van natuurinclusief bouwen op zee.

Uit recente berichtgeving blijkt echter dat de netbeheerder Elia de ambitieuze plannen voor het *nature-inclusive design* drastisch heeft moeten terugschroeven. Dit heeft bij milieuorganisaties tot grote teleurstelling geleid. Zo komen de richels voor de bedreigde drieteenmeeuw er niet en worden de reliëfpanelen slechts gedeeltelijk uitgevoerd, onder andere door de oplopende kosten en de technische complexiteit daarvan.

Wat is de huidige stand van zaken met betrekking tot de bouw van het Prinses Elisabetheiland? Welke biodiversiteitsmaatregelen uit het oorspronkelijke *nature-inclusive design* worden na deze herziening volledig of gedeeltelijk uitgevoerd? Welke specifieke Belgische maatregelen vallen onder de behouden federale subsidie van 10 miljoen euro?

Kunt u bevestigen of de beslissing om de biodiversiteitsmaatregelen terug te schroeven volledig door Elia zelf is genomen? Of is dat in overleg met andere instanties gebeurd?

06.03 **Hervé Cornillie** (MR): Monsieur le ministre, le projet d'île énergétique représente un pilier stratégique de notre transition énergétique et un élément clé pour accueillir la production de la future

zone Princesse Élisabeth dont il a déjà souvent été question et dont il sera encore question à n'en pas douter. Vous avez indiqué avoir dû revoir le projet en raison d'une explosion des coûts passant de 2,2 milliards à plus de 8 milliards d'euros – à côté de ça la gare de Mons, c'est de la roupie de sansonnet – tout en maintenant des volets prioritaires afin de garantir la mise en service dans les délais.

Monsieur le ministre, pouvez-vous faire le point sur l'état d'avancement actuel du projet d'île énergétique et sur les étapes concrètes prévues dans les prochains mois?

06.04 **Minister Mathieu Bihet:** De ontwikkeling van de kavels 2 en 3 in de Prinses Elisabethzone is gelinkt aan de optimalisering van het potentieel van de Noordzee. Deze werkzaamheden worden gerealiseerd door minister Verlinden. In de werkgroep, samengesteld uit mijn kabinet, de Algemene Directie Energie, Elia en de CREG, worden verschillende opties voor de realisatie van Nautilus voorgesteld en onderzocht. De politieke beslissing zal rekening moeten houden met de omvang, de kalender en de kost van het project.

Pour ce qui concerne la construction de l'île à ce jour, 11 des 23 caissons ont été installés en mer par Elia. Selon Elia, son sous-traitant sera en mesure de poser l'ensemble des caissons d'ici la date butoir du RRF, c'est-à-dire en août 2026.

Cinq mesures liées à la biodiversité reprises dans la convention entre Elia et l'État fédéral pour un montant de 10 millions d'euros seront intégralement maintenues. Au vu des défis techniques importants, du coût et de l'incertitude quant à l'attraction d'un si grand nombre d'oiseaux sur l'île et la manière dont cela peut être combiné avec les interventions techniques sur l'île, Elia a pris une décision unilatérale.

Elia heeft unilateraal beslist om geen richels meer te installeren voor de drieteenmeeuwenpopulatie rond het eiland en de middelen verder toe te wijzen aan de andere NID-maatregelen.

06.05 **Bert Wollants (N-VA):** Mijnheer de minister, ik begrijp dat mijn vragen over de verdere aanpak nog enigszins vroegtijdig zijn. Wij moeten echter wel goed bekijken op welke manier wij een en ander verder zullen aanpakken. Voor een aantal punten is het immers belangrijk om ter zake verklaringen te hebben, zoals over hoe wij zullen omgaan met Buitenlust en met de Prinses Elisabethzone. Dat lijken mij een aantal punten te zijn die wij het best kunnen proberen uit te klaren. Ik tracht echter geduldig te zijn. Op dat vlak kijk ik dus uit naar de verdere stappen.

06.06 **Hervé Cornillie (MR):** Monsieur le ministre, je vous remercie pour ces éléments de réponse.

Gouverner, c'est prévoir. Merci de nous avoir indiqué le sens dans lequel on évolue correctement, vu le nombre de caissons installés à terme et les étapes que vous venez de citer. Nul doute que nous reviendrons sur le sujet vu son importance et son interconnexion avec d'autres dossiers chers à cette Assemblée.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

07 **Samengevoegde vragen van**

- Bert Wollants aan Mathieu Bihet (Energie) over "De offshore tender" (56011225C)
- Oskar Seuntjens aan Mathieu Bihet (Energie) over "De terugval van de investeringen in groene energie" (56011339C)
- Hervé Cornillie aan Mathieu Bihet (Energie) over "De tender voor de Prinses Elisabethzone" (56011358C)

07 **Questions jointes de**

- Bert Wollants à Mathieu Bihet (Énergie) sur "L'appel d'offres pour l'éolien offshore" (56011225C)
- Oskar Seuntjens à Mathieu Bihet (Énergie) sur "Le recul des investissements dans les énergies vertes" (56011339C)
- Hervé Cornillie à Mathieu Bihet (Énergie) sur "L'appel d'offres pour la zone Princesse Elisabeth" (56011358C)

07.01 **Bert Wollants (N-VA):** Mijnheer minister, na de stopgezette tender zou u werken aan de herlancering van de eerste kavel. Daarbij is er de vraag of u het nieuwe Europese kader op dat vlak

dient te hanteren om dit te kunnen doen. Tegelijkertijd is er ook de vraag of de andere elementen van de tender ondertussen voldoende helder zijn om alles op een goede manier te kunnen voorbereiden. Eenvoudig gesteld, kunt u een stand van zaken geven en toelichten welke elementen nog moeten worden uitgeklaard om de tender opnieuw te lanceren? De CREG heeft intussen de opdracht gekregen om bepaalde onderdelen hiervan concreet uit te werken voor de lancering.

07.02 Oskar Seuntjens (Vooruit): Uit een recente analyse van de klimaatorganisatie Greenpeace blijkt dat de investeringen van energieleveranciers in nieuwe, groene energie in ons land op vijf jaar tijd drastisch zijn gedaald, met maar liefst 51 %. Volgens Greenpeace ligt een belangrijk deel van de oorzaak van deze terugval in de moeilijke vergunningsprocedures en het lokale protest tegen windenergieprojecten. Deze trend wijst op een significant probleem in het investeringsklimaat voor hernieuwbare energie, wat de doelstellingen van de energietransitie onder druk zet. Aangezien de Prinses Elisabethzone cruciaal is voor de verdere uitbouw van offshore windenergie in België, is het van cruciaal belang dat de markt tijdig duidelijkheid krijgt over de volgende stappen.

De geplande tender voor de concessie in de Prinses Elisabethzone staat, voor zover bekend, gepland voor begin volgend jaar. Kunt u de exacte timing van deze tender bevestigen? Wanneer zal de federale overheid de details en voorwaarden van deze tender bekendmaken aan de markt? Ziet u, in het licht van de gerapporteerde halvering van groene energie-investeringen, een risico dat deze terugval de interesse voor de tender in de Prinses Elisabethzone zou kunnen beïnvloeden?

07.03 Hervé Cornillie (MR): *Monsieur le ministre, pouvez-vous indiquer où en est l'appel d'offres pour la zone Princesse Élisabeth et quelles sont les prochaines étapes?*

07.04 Mathieu Bihet, ministre: Chers collègues, un régime d'aide impliquant la section 4.1.2 du CISA, concernant les régimes de soutien visant à accélérer le déploiement des énergies renouvelables, nécessite en effet une notification préalable dans le cadre des règles européennes en matière d'aides d'État.

Par ailleurs, il convient de souligner que l'article 26 du règlement 2024/1735 du Parlement européen et du Conseil du 13 juin 2024 relatif à l'établissement d'un cadre de mesures en vue de renforcer l'écosystème européen de la fabrication de produits de technologies "zéro net" et modifiant le règlement NZIA (Net-Zero Industry Act) entrera en vigueur le 30 décembre 2025. Les services compétents sont en train d'examiner la manière dont le NZIA peut s'appliquer dans le cadre de l'appel d'offres pour le lot 1 de la zone Princesse Élisabeth. Des discussions avec les services de la Commission européenne sont, à ce titre, en cours.

Er bestaat een politieke consensus over de offshoredossiers. Bepaalde punten vereisen echter bijkomende besprekingen. Een publicatie in het voorjaar van 2026 wordt dus nog steeds vooropgesteld.

Lors de la consultation des acteurs en été dernier, les différents candidats au *tender* ont renouvelé leur intérêt pour un investissement dans l'éolien offshore.

07.05 Bert Wollants (N-VA): We kijken uit naar het resultaat van het onderzoek en de besprekingen

07.06 Oskar Seuntjens (Vooruit): Idem.

07.07 Hervé Cornillie (MR): J'évoquais tantôt l'importance du paramétrage et de la confrontation d'un dispositif d'aide avec le droit européen, et je ne me dédirai pas en l'occurrence. Je suis donc heureux de voir cet intérêt renouvelé mais j'attends aussi avec impatience les prochaines étapes dans ce dossier important, tout comme le sera ensuite celui de la Boucle du Hainaut.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

08 **Samengevoegde vragen van**

- Tinne Van der Straeten aan Mathieu Bihet (Energie) over "De balancing, de biedstrategie van België en de verkoop van stroom uit LTO-eenheden" (56011230C)

- Marc Lejeune aan Mathieu Bihet (Energie) over "De rentabiliteitswaarborg" (56011327C)

08 **Questions jointes de**

- Tinne Van der Straeten à Mathieu Bihet (Énergie) sur "L'équilibre, la stratégie des enchères de la Belgique et la vente d'électricité d'unités LTO" (56011230C)

- Marc Lejeune à Mathieu Bihet (Énergie) sur "La garantie de rentabilité" (56011327C)

08.01 **Tinne Van der Straeten** (Ecolo-Groen): Mijnheer de minister, het gaat opnieuw over de begrotingstabel die aan de Kamer is bezorgd en die de bijlage vormde bij de regeerverklaring. In die tabel staat een lijn, getiteld Phoenix, binnen het deel van de tabel dat betrekking heeft op correcties en niet-uitgegeven nieuw beleid. Die lijn vermeldt de volgende bedragen: 165 miljoen euro, 113 miljoen euro, 110 miljoen euro en 239 miljoen euro voor de respectievelijke jaren 2025 tot en met 2029.

Mijnheer de minister, kunt u die bedragen toelichten? Waar komen ze vandaan? Welke assumpties zijn daarvoor gehanteerd? Daarbij spelen immers altijd meerdere parameters een rol, zoals de *strike price*, de marktprijs, de hoeveelheid elektriciteit die aan die marktprijs werd verkocht en de afrekening met de *strike price*. Hoe zijn de bedragen precies berekend?

U hebt zelf gezegd, net zoals de CREG, dat er een studie is uitgevoerd door Compass Lexecon, specifiek over de biedstrategie en de hedgingstrategie. Komen de bedragen in de begrotingstabel uit die studie? Welke sensitiviteiten zijn daarbij van toepassing, aangezien niemand exact kan voorspellen wat de marktprijs zal zijn? Kan de laatste versie van de studie aan het Parlement worden bezorgd?

De CREG heeft ons gezegd dat ze een advies over de biedstrategie heeft uitgebracht naar aanleiding van die studie, maar heeft verder geen details gegeven. Kunt u daar nadere toelichting over geven?

Tot slot, wat is de stand van zaken met betrekking tot BE-WATT en de biedstrategie zelf? Is de biedstrategie reeds vastgesteld en, indien nee, wanneer zal dat gebeuren?

08.02 **Marc Lejeune** (Les Engagés): Monsieur le ministre, les centrales de Doel 4 et Tihange 3 que nous avons prolongées avec ENGIE représentent un enjeu majeur pour notre sécurité d'approvisionnement. Mais ce dossier est aussi techniquement complexe et financièrement lourd, notamment quand on aborde la garantie de rentabilité. C'est elle qui fixe le *strike price*, soit le prix de base en deçà duquel l'entreprise n'est plus rentable, mais qui conditionne aussi et surtout le coût réel à charge ou pas de nos finances publiques.

Lors de la précédente législature, les chiffres annoncés variaient autour de 65 et 75 euros/MWh. Vous évoquiez fin septembre le montant de 90 euros/MWh. À ce niveau, d'ailleurs, la charge pour l'État pourrait atteindre un montant assez élevé de 600 millions d'euros en 2030. Dans le même temps, l'Agence pour l'énergie nucléaire (AEN) de l'Organisation de coopération et de développement économiques (OCDE) avançait des coûts très inférieurs pour le nucléaire prolongé, qui reste en dessous de la barre des 40 euros/MWh. D'où nos questions relatives à tous ces montants.

Monsieur le ministre, sur quelles bases technique et économique le *strike price* sera-t-il fixé et dans quelle fourchette peut-on raisonnablement l'attendre aujourd'hui – si vous pouvez déjà nous répondre? L'État dispose-t-il encore de marges pour éviter un *strike price* trop élevé malgré les contraintes importantes prévues dans l'accord conclu avec ENGIE?

08.03 **Minister Mathieu Bihet**: Mevrouw Van der Straeten, elk aangehaald bedrag is het resultaat van een technische correctie louter van de hoogte van de marktreferentieprij waarvoor men rekening moet houden in de betreffende berekening. Die technische herziening is het resultaat van de inzet van databanken met gegevens die nieuwe inschattingen van de marktprijzen voor elektriciteit en een nieuwe risicobeoordeling toelaten in vergelijking met de *strike price*.

Monsieur Lejeune, vous évoquiez justement ce *strike price*. Pour répondre à vos questions, la méthode de calcul du *strike price* a été contractuellement établie dans le *Remuneration Agreement* du 13 décembre 2023. Cet accord stipule quels coûts et marges liés à l'exploitation prolongée des centrales nucléaires de Doel 4 et de Tihange 3 peuvent être inclus dans le calcul du *strike price* et surtout dans

quelle mesure. Le *strike price* définitif dépendra de la budgétisation précise de ces coûts pouvant être inclus dans son calcul.

Le montant de 90 euros/MWh évoqué constitue une estimation prudente. Celle-ci se base actuellement sur les informations fournies par ENGIE Electrabel dans le cadre de l'application des contrats. En revanche, un *strike price* inférieur ou égal à 40 dollars/MWh que vous citez, basé sur un benchmark international de situations comparables, semble inatteignable compte tenu des contrats signés par le précédent gouvernement.

De Belgische Staat kan inderdaad nog wegen op de *strike price*. In de eerste plaats voorziet het huidige contractueel kader dat de Belgische Staat toezicht houdt op de correcte budgettering van de kosten die mogen worden doorerekend in de berekening van de *strike price*.

Cette possibilité est bien entendu activement explorée.

Deuxièmement, le *strike price* pourrait potentiellement évoluer dans le cadre de négociations commerciales ultérieures avec ENGIE Electrabel. Cette possibilité est également à l'étude.

Concernant la gestion du fameux *contract for difference* et de la vente d'électricité, mon administration m'informe que, sous le gouvernement précédent, l'entreprise de consultance Compass Lexecon a bien été engagée, notamment pour fournir des inputs ponctuels concernant la conception de la *Bidding and Imbalance Strategy* (BIS) applicable dans le cadre du *Energy Management Service Agreement* (EMSA), conclue entre BE-NUC et son prestataire de services, EMSA.

Une deuxième mission consistait en la réalisation d'une étude sur la stratégie de gestion des risques dans le contexte du mécanisme de soutien prévu pour l'exploitation prolongée des centrales nucléaires Doel 4 et Tihange 3.

Mevrouw Van der Straeten, de bedragen vermeld in uw eerste vraag zijn echter niet gebaseerd op de studie van Compass Lexecon. Die studie rond de voormelde risicobeheersingsstrategie kan niettemin gedeeld worden met het Parlement.

Troisièmement, l'avis de la CREG concernant le projet de BIS concernant exclusivement l'EMSA était positif. Par ailleurs, la CREG avait de nombreuses questions concernant l'étude réalisée par Compass Lexecon sur la stratégie de gestion des risques. Enfin, le projet de BIS a été approuvé et publié dans le cadre de l'appel d'offres relatif à l'EMSA.

Pour conclure, la mise en œuvre appropriée de B-Watt est en cours d'étude et de préparation.

08.04 Tinne Van der Straeten (Ecolo-Groen): Mijnheer de minister, als de cijfers in de tabel niet gebaseerd zijn op de cijfers in de studie van Compass Lexecon, is het gissen vanwaar die cijfers dan wel komen. U zegt dat het louter technische correcties zijn. Dat is een beoordeling, maar die gaat natuurlijk nog altijd terug op concrete cijfers. De vier cijfers in de tabel die ik opgenoemd heb, zijn het resultaat van berekeningen. Daarom heb ik u gevraagd naar de assumpties. Van welke elektriciteitsprijzen gaat men uit? Ik heb zelfs gevraagd welke sensitiviteiten daarbij in rekening zijn genomen, want niemand kan elektriciteitsprijzen voorspellen. Wat is de *strike price*? Welke zijn de geschatte hoeveelheden?

Blijkbaar is het zeer moeilijk om daarop te antwoorden, ofwel kan die informatie niet gedeeld worden. Wat moet ik dan vertellen aan mijn collega die straks in de commissie voor Financiën de begroting gaat bespreken? Die lijn maakt immers integraal deel uit van de begroting. Is het dan een beetje nattevingerwerk, gebakken lucht? Is het bedoeld om de cijfers in de begroting net iets beter te laten uitkomen en te vermijden dat elders andere maatregelen nodig zijn? Is dat het resultaat van een begrotingsoefening waarbij aan knoppen links en rechts is gedraaid tot een getal tevoorschijn kwam, of is het gebaseerd op een degelijke reflectie?

Vandaag draaien die twee centrales. Ze produceren elektriciteit die wordt verkocht op de dagmarkt en waar een *strike price* tegenover staat. Ik denk eigenlijk dat het eerste het geval is, want over het tweede wordt niets gezegd. BE-WATT is er niet. Er zijn voor de rest niet veel concrete aanzetten om een biedstrategie te ontwikkelen. Men heeft er dus het raden naar. Dat is betreurenswaardig.

We spraken daarstraks over de competitiviteit van bedrijven, waar de verkoop van nucleaire elektriciteit een rol in kan spelen. Het is een hefboom die vandaag absoluut niet benut wordt, en dat betreurt ik.

08.05 Marc Lejeune (Les Engagés): Monsieur le ministre, je vous remercie de toutes ces précisions.

Vous nous avez dit que le montant de 90 euros était plus prudent. Cela signifie que vous l'êtes plus que le précédent gouvernement. C'est important, surtout lorsqu'on nous dit que les 40 dollars semblent tout à fait inatteignables. Il nous reste donc de la marge de manœuvre, car les choses peuvent encore évoluer.

En tout cas, nous attendons le résultat de vos négociations et investigations, en espérant que nous serons plus près des 40 dollars que des 90 euros. Merci pour vos réponses qui nous donnent quelques indications sur ces différents prix et sur la prudence de ce gouvernement.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

09 Samengevoegde vragen van

- **Tinne Van der Straeten** aan Mathieu Bihet (Energie) over "De impact van REPowerEU voor België" (56011233C)
- **Katrijn van Riet** aan Mathieu Bihet (Energie) over "De implicaties van ETS2 en van het dichtdraaien van de Russische gaskraan" (56011289C)
- **Hervé Cornillie** aan Mathieu Bihet (Energie) over "REPowerEU en de toepassing ervan in het Belgische recht" (56011321C)
- **Phaedra Van Keymolen** aan Mathieu Bihet (Energie) over "De EU-uitfasering van het Russische gas en de impact voor de lng-terminal in Zeebrugge" (56011360C)

09 Questions jointes de

- **Tinne Van der Straeten** à Mathieu Bihet (Énergie) sur "L'impact de REPowerEU pour la Belgique" (56011233C)
- **Katrijn van Riet** à Mathieu Bihet (Énergie) sur "Les implications du SEQUE2 et de la fermeture du robinet gazier russe" (56011289C)
- **Hervé Cornillie** à Mathieu Bihet (Énergie) sur "REPowerEU et son application en droit belge" (56011321C)
- **Phaedra Van Keymolen** à Mathieu Bihet (Énergie) sur "La sortie progressive du gaz russe par l'UE et l'impact sur le terminal GNL de Zeebrugge" (56011360C)

09.01 Katrijn van Riet (N-VA): Mijnheer de minister, uit recente prognoses van het Federaal Planbureau blijkt dat de invoering van ETS2 op Europees niveau in 2027 in België tot aanzienlijke prijsstijgingen voor fossiele brandstoffen zal leiden, namelijk 21 % voor stookolie, 16 % voor aardgas en 10 tot 11 % voor benzine en diesel. Tegelijk zet de Europese Unie een historisch besluit door, namelijk een volledig verbod op de invoer van Russisch gas en Russische olie in 2027. Hoewel dit geopolitiek begrijpelijk en zeker aangewezen is, brengt het een complexe transitie voor België met zich mee, met de langlopende contracten van Fluxys met Yamal LNG en de sterke verwevenheid met de Europese gasdoorvoer via onze havens, voornamelijk Zeebrugge.

De combinatie van stijgende prijzen door ETS2, de versnelling van het Europese embargo en de onduidelijkheden rond deze langetermijncontracten met betrekking tot lng treft zowel de koopkracht van onze gezinnen en bedrijven als onze energiebevoorrading op significante wijze.

Mijnheer de minister, welke concrete maatregelen plant u naast het Sociaal Klimaatfonds om te vermijden dat ETS2 onze binnenlandse energiefactuur nog verder omhoogstuwt? Wat betekent het Europese gas- en olieverbod tegen 2027 concreet voor de Belgische bevoorradingszekerheid? Op welke alternatieve bronnen rekent u om prijsschokken of tekorten te vermijden?

Hoe beoordeelt u de juridische en financiële risico's voor Fluxys en België in de langetermijncontracten met Yamal LNG? Welke bijkomende investeringen en aanpassingen zijn volgens u nodig in de Belgische energie-infrastructuur om de overgang naar niet-Russische energiebronnen te verzekeren? Hoe wilt u voorkomen dat België opnieuw in een positie van energieafhankelijkheid terechtkomt?

Gaat u de sociale en economische effecten van ETS2 analyseren, net als de impact van het gas- en olieverbod? Krijgen gezinnen en bedrijven tijdig duidelijkheid over de totale druk op hun energiekosten?

09.02 Tinne Van der Straeten (Ecolo-Groen): Mijnheer de minister, ten eerste, toen vorige week een akkoord bereikt is in de trilogie over REPowerEU, heeft dat geen enkele impact gehad op de prijzen. Dat is ooit anders geweest. Toen Duitsland enkele jaren geleden aankondigde dat het zijn gasvoorraden zou vullen, gingen de prijzen door het dak. Op dit moment heeft die aankondiging echter geen impact gehad op de groothandelsprijzen voor gas.

Ten tweede, klopt het dat wij nog altijd veel – te veel – Russisch lng faciliteren via de terminal in Zeebrugge? Dat betreft echter doorvoer bestemd voor andere landen en draagt nauwelijks bij aan de bevoorradingszekerheid van België. Dat neemt niet weg dat België voor die terminal twee langetermijncontracten heeft gesloten. Het is volgens mij een zeer goede zaak dat er nu op Europees niveau een akkoord bereikt is waardoor de doorvoer in het kader van die contracten niet langer mogelijk zal zijn vanaf 1 januari 2027, en dat er een importban geldt op Russisch lng. Ons land heeft immers altijd gezegd dat het voor ons onmogelijk is om alleen op te treden omwille van de clausules inzake overmacht in die contracten.

De vraag is vandaag uiteraard of die clausules inzake overmacht in het bereikte akkoord daadwerkelijk van de baan zijn. Kunnen we dat akkoord dus werkelijk implementeren? Met andere woorden, kunnen we ervoor zorgen dat de importban vanaf 1 januari 2027 wordt ingevoerd en uitgevoerd en dat tegelijk de capaciteit op de terminal vrijkomt? De capaciteit mag dus niet geblokkeerd blijven door die historische contracten, zodat we op de terminal kunnen diversifiëren naar andere aanvoer en naar andere landen waarmee we vandaag al contracten hebben gesloten. Hoe zal België dat implementeren? Wat is het plan van aanpak? De belangrijkste vraag is of de capaciteit op de terminal die verbonden is aan de twee langetermijncontracten zal vrijkomen. Kan Fluxys daarvoor andere inschrijvers zoeken?

09.03 Hervé Cornillie (MR): Monsieur le ministre, c'est sous la présidence belge que la Commission européenne a lancé le plan REPowerEU, en mai 2022, en réaction à l'invasion russe, une des deux grosses perturbations de ces dernières années en matière énergétique.

Avec cette décision, l'Europe acte concrètement la fin progressive de sa dépendance au gaz russe dans un cadre clair et juridiquement solide. C'est en tout cas l'objectif, et ce serait une avancée majeure vers une Europe plus résiliente, plus souveraine et mieux protégée contre les tensions géopolitiques qui affectent directement le coût de l'énergie pour les entreprises et nos consommateurs.

Monsieur le ministre, je voudrais tout simplement faire le point dans ce dossier. Pouvez-vous confirmer que la mise en œuvre du règlement REPowerEU en droit belge permettrait une application immédiate de l'interdiction d'importation du GNL (*gaz naturel liquéfié*) russe, sans risque de vide juridique pour les opérateurs, en ce compris Fluxys?

Quelles mesures d'accompagnement sont envisagées afin de garantir la stabilité de notre approvisionnement et la bonne transition vers les sources alternatives, en cohérence avec les objectifs européens de sécurité énergétique?

09.04 Phaedra Van Keymolen (cd&v): Mijnheer de minister, het Europees Parlement en de Raad van ministers hebben zeer recent een politiek akkoord bereikt over de uitfasering van Russisch gas. Ondertussen blijft de lng-terminal in Zeebrugge een belangrijke toegangspoort voor Russisch lng binnen Europa in het kader van een langlopend contract tussen Fluxys en Yamal LNG. U gaf eerder aan dat het de bedoeling is de afhankelijkheid van Russisch gas af te bouwen binnen een solide juridisch kader en dat u hierover overleg voert met Fluxys.

Sinds maart 2025 moeten terminalgebruikers de oorsprong van lng-ladingen rapporteren. Kunt u een beste schatting geven van het aandeel Russisch gas in de Belgische gasstromen?

Welke scenario's bekijkt u samen met Fluxys voor de periode na 1 januari 2027, wanneer Russisch lng niet langer zal zijn toegestaan in de EU?

Hoe beoordeelt u het risico op mogelijke schadeclaims bij een vervroegde beëindiging of beperking van

bestaande contracten? Welke rol ziet u daarbij voor het Europese niveau?

09.05 Mathieu Bihet, ministre: Chers collègues, merci pour vos questions. Il est prématuré de se prononcer sur la mise en œuvre concrète, dans la mesure où le texte doit encore être adopté formellement la semaine prochaine.

Cependant, ce projet de règlement sera directement applicable dans toutes ses dispositions. Il désigne par défaut les autorités douanières comme autorités compétentes pour approuver les importations. Il ne relève donc pas de ma compétence de me prononcer sur le plan d'action ou la mise en œuvre par des administrations qui ne ressortent pas de mes attributions.

Les contrats de capacité constituent une question contractuelle entre Fluxys LNG et Yamal ou Novatek. Il n'appartient pas au gouvernement belge de se prononcer sur l'exécution concrète, encore moins sur les implications de clauses commerciales confidentielles, ni sur la capacité qui pourrait ou non être libérée au terminal.

En ce qui concerne les risques juridiques et financiers, y compris les éventuelles demandes d'indemnisation, il s'agit également d'une question contractuelle entre Fluxys et Yamal ou Fluxys et Novatek.

Inzake de bevoorradingszekerheid dient erop gewezen te worden dat de markt volledig geliberaliseerd is. Het is dus aan de aardgasleveranciers om tijdig hun sourcingstrategie te organiseren zodat alternatieve bronnen kunnen worden aangesproken. Dat belet evenwel niet dat mijn administratie de situatie nauwgezet monitort. Die monitoring houdt ook in dat mijn administratie nauw toeziet op de vullingsgraad van Loenhout en dat de opslagcapaciteit tijdig geboekt is.

En outre, l'administration a rappelé aux principaux fournisseurs desservant les clients protégés en Belgique qu'ils doivent prendre les mesures nécessaires pour garantir l'approvisionnement. Elle a également demandé à avoir accès à leur stratégie d'approvisionnement afin d'identifier les sources alternatives et de vérifier toute dépendance éventuelle au gaz russe. D'après les informations recueillies auprès des différents fournisseurs, ceux-ci se sont conformés à la législation européenne.

Inzake het importverbod op ruwe aardolie en aardolieproducten vanuit Rusland heeft de Belgische sector zich aangepast aan de Europese wetgeving. Er is geen verder gevolg van REPowerEU op de bevoorrading van ruwe aardolie en aardolieproducten in België.

L'infrastructure énergétique belge s'est déjà adaptée par une extension de la capacité d'émission du terminal GNL de Zeebrugge.

En outre, dans toute l'Europe, la capacité des infrastructures GNL a été renforcée et le nombre de FSRU (*Floating Storage and Regasification Unit, une unité flottante de stockage et de regazéification*) a considérablement augmenté afin de compenser la perte de gaz russe acheminé par gazoduc grâce au GNL provenant d'autres sources. Il existe des dispositions claires en matière de surveillance par les autorités douanières, les autorités compétentes et les régulateurs.

La Commission européenne suit en outre de manière continue l'évolution du marché de l'énergie, en particulier une éventuelle dépendance au gaz ou d'autres risques liés à l'approvisionnement.

Les États membres doivent élaborer un plan national de diversification et prendre des mesures pour garantir une diversification suffisante, notamment en promouvant la plateforme AggregateEU auprès des grands consommateurs de gaz, des producteurs et des fournisseurs. En outre, ils doivent examiner des alternatives aux importations de gaz telles que l'électrification, l'efficacité énergétique, les incitants pour le biogaz, le biométhane, l'hydrogène propre, une augmentation des énergies renouvelables ainsi que la réduction volontaire de la demande.

Dit alles moet voorkomen dat België en de EU opnieuw in een positie van afhankelijkheid of marktmanipulatie terechtkomen.

Le projet de règlement est obligatoire dans tous ses éléments et directement applicable dans tout État membre, une fois que celui-ci a été voté par le Parlement européen et le Conseil au mois de décembre.

En toute transparence, l'origine du gaz entrant dans le terminal GNL de Zeebrugge, sur une base mensuelle, est publiée sur le site internet du SPF Économie.

De vragen over ETS behoren tot de bevoegdheid van de heer Jean-Luc Crucke, minister van Klimaat en Mobiliteit.

09.06 Tinne Van der Straeten (Ecolo-Groen): Dank u voor uw antwoord, mijnheer de minister.

Ik vind het te gemakkelijk om te verwijzen naar de contracten. Het gaat hier niet zomaar om contracten, maar om gereguleerde contracten. Die contracten zijn gesloten nadat de regulator ze had nagekeken en had bevestigd dat de contracten in orde waren. Die contracten zitten in een ander kader dan puur commerciële contracten. Niettemin kan ik begrip opbrengen voor het feit dat die contracten commerciële gegevens bevatten die u als minister hier misschien niet wilt delen.

België heeft echter altijd gesteld dat het een voorstander is van de import van Russisch Ing, mits dat gebeurt binnen een juridisch solide kader, waarbij we niet blootgesteld worden aan de clauses van *force majeure*. Daarvoor pleitte niet alleen België; ook andere landen in een vergelijkbare situatie deden dat. Bijvoorbeeld Nederland, met historische langetermijncontracten met dezelfde clauses, en Spanje. Dat was de reden waarom er op Europees niveau een standpunt moest worden ingenomen, gelanceerd onder het Belgisch voorzitterschap. De vraag blijft vandaag – ik was niet de enige, ook collega Van Keymolen vroeg dat – of dat kader er nu is.

Als minister hebt u gezegd dat we achter REPowerEU staan en dat we samenwerken met de Europese Commissie om ervoor te zorgen dat het in ons land effectief kan worden doorgevoerd. Als we in een situatie terechtkomen waarbij de invoer van de moleculen stopt terwijl de capaciteit bij Yamal en Novatek geblokkeerd blijft, dan zou dat Rusland in feite een vrijbrief geven om aan capaciteitshoarding te doen op onze terminal.

Als ik het goed heb, heeft de bevoegde technisch directeur van de CREG tijdens de hoorzitting in het kader van uw beleidsverklaring aangegeven dat het een heikel punt was dat die capaciteit zou vrijkomen. Het moet in het verslag worden nagekeken hoe hij dat precies formuleerde. Ik vrees daarom, mijnheer de minister, dat we hier nog geen volledige duidelijkheid hebben, want geruststelling of verdere details hebt u in ieder geval niet gegeven.

09.07 Katrijn van Riet (N-VA): Mijnheer de minister, bedankt voor uw antwoord.

We moeten dus waakzaam blijven en in elk geval de diversificatie opstarten. Wie vandaag beweert dat de invoering van ETS2 in 2027 geen prijsstijging zal veroorzaken, bedoelt het goed, maar negeert de feiten. Naast de berekeningen van het Federaal Planbureau heeft ook de Europese Unie beslist om vanaf 2027 alle invoer van Russisch gas en Russische olie stop te zetten. Men moet geen econoom zijn om te begrijpen dat de energiemarkt hierdoor krappere wordt en dat de kostprijs automatisch zal stijgen. Dat heeft een reële impact. We zullen deze transitie sociaal en economisch verantwoord moeten aanpakken.

Verder hebt u aangegeven dat u ruimte wilt geven aan biogas, biomethaan en andere biobrandstoffen. Voor ETS2 verwijst u naar minister Crucke. Ik zal hem zeker die vragen nog stellen.

09.08 Phaedra Van Keymolen (cd&v): Mijnheer de minister, diversificatie is uiteraard belangrijk. U hebt gezegd dat de bevoorrading verzekerd is. De toekomst zal uitwijzen of dat zo is. Ik kom zeker nog op deze kwestie terug.

Het incident is gesloten.
L'incident est clos.

10 Vraag van Katrijn van Riet aan Mathieu Bihet (Energie) over "De rapportering van ACER omtrent groene waterstof" (56011290C)

10 Question de Katrijn van Riet à Mathieu Bihet (Énergie) sur "Le rapport de l'ACER sur l'hydrogène vert" (56011290C)

10.01 Katrijn van Riet (N-VA): Mijnheer de minister, uit een rapport van ACER blijkt dat de Europese groene waterstofeconomie in zwaar weer zit. Hoewel de elektrolysecapaciteit om waterstof op te wekken in 2024 met 51 % toenam, bedraagt de totale capaciteit in de EU amper 308 megawatt, mijlenver van de vooropgestelde 1,8 gigawatt tegen 2025 en nog verder van de 40 gigawatt die Europa tegen 2030 ambieert.

ONDANKS miljardensteun worden grootschalige projecten geannuleerd, blijft de vraag naar waterstof uit en loopt de kostprijs van groene waterstof op tot ongeveer 8 euro per kilo, vier keer duurder dan fossiel geproduceerde waterstof.

Onze fractie heeft altijd gepleit voor economische realiteitszin. U begrijpt dat een rationele kosten-batenafweging centraal moet staan in ons energiebeleid. De vaststellingen van ACER bevestigen dat het Europese waterstofbeleid gedreven wordt door ambities die onvoldoende aansluiting vinden bij marktwerking, betaalbaarheid en leveringszekerheid.

Hoe beoordeelt u de vaststellingen van ACER? Acht u de huidige regionale en federale doelstellingen rond groene waterstof realistisch binnen deze Europese context van afnemende investeringsbereidheid en hoge kostprijzen?

Welke lessen trekt u uit het feit dat meer dan 99 % van wat in Europa wordt verbruikt aan waterstof nog steeds fossiel is van oorsprong?

Ziet u risico's op budgettaire verspilling wanneer men blijft inzetten op een technologie die momenteel niet competitief is? Ziet u een rol weggelegd voor waterstof met een laag CO₂-gehalte? Hoe realistisch schat u die technologie in?

Hoe waarborgen we dat infrastructuurprojecten zoals waterstofnetwerken niet uitmonden in vervoerscapaciteit die te weinig wordt gebruikt?

Hoever staat het met de implementatie van RED III? Ziet u bijkomende maatregelen om de kosten van hernieuwbare elektriciteit, een cruciale factor voor groene waterstof, daadwerkelijk te drukken?

10.02 Minister Mathieu Bihet: Beste collega's, de vaststellingen van het Agentschap voor de samenwerking tussen energieregulators (ACER) zijn inderdaad zorgwekkend. De opmars van hernieuwbare waterstof in Europa verloopt trager dan verwacht en de kosten blijven hoog. Die elementen bevestigen de noodzaak van een meer geleidelijke ontwikkeling die beter aansluit bij de realiteit van de markt.

Met betrekking tot de Belgische doelstellingen liggen onze federale prioriteiten bij het verzekeren van een stabiel regelgevingskader en het coördineren van de infrastructuurplanning. De specifieke doelstellingen voor Vlaanderen vallen onder de bevoegdheid van de Vlaamse regering.

Het feit dat 99 % van de vandaag verbruikte waterstof nog fossiel is, toont vooral de omvang van het werk dat nodig is om moeilijk te elektrificeren sectoren koolstofvrij te maken.

Laag-CO₂-waterstof kan op korte en middellange termijn een belangrijke rol spelen als transitieoplossing, vooral als vervanging voor fossiele waterstof. Die aanpak sluit volledig aan bij het regeerakkoord, dat voorziet in het stimuleren van alle vormen van laag-CO₂-waterstofproductie.

Voor het transportnet hanteren we een geleidelijke aanpak, gebaseerd op reële vragen en een grondige behoefteanalyse. Het ontwikkelingsplan voor het waterstofnet is ingebed in een duidelijk kader, dat onder meer voorziet in een verplichte kosten-batenanalyse. Ons doel is een aangepast, evolutief en coherent netwerk te bouwen. Dat betekent dat publieke middelen met zorg moeten worden ingezet.

Voor Vlaanderen verwijs ik u door naar Vlaams minister Melissa Depraetere.

10.03 Katrijn van Riet (N-VA): Mijnheer de minister, we zijn het erover eens dat de vaststellingen zorgwekkend zijn. Ontwikkelingen die dichter aanleunen bij de markt, zijn nodig.

Ik wil nog even opmerken dat mijn vraag echt niet over Vlaanderen ging, maar over heel België.

Uiteindelijk hebt u op die manier mijn vraag beantwoord.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

11 Vraag van Steven Coenegrachts aan Mathieu Bihet (Energie) over "De erkenning van blauwe mazout als huishoudbrandstof" (56011313C)

11 Question de Steven Coenegrachts à Mathieu Bihet (Énergie) sur "La reconnaissance du mazout bleu comme combustible domestique" (56011313C)

De **voorzitter**: Mijnheer Coenegrachts, als er ooit een verkiezing wordt georganiseerd door *Humo* voor de sympathiekste commissievoorzitter, dan reken ik uiteraard op uw stem.

11.01 Steven Coenegrachts (Open Vld): Mijnheer de voorzitter, dat had u niet hoeven te vragen. Mijn stem had u sowieso.

Mijnheer de minister, ik heb al aan enkele van uw collega's soortgelijke vragen gesteld. De laatste aan wie ik de vraag stelde, heeft mij naar u doorverwezen. Eerst was er enige onduidelijkheid over wie bevoegd is voor de erkenning van brandstoffen, maar dat bent u. Dat stemt mij natuurlijk helemaal gerust; alles zal nu goedkomen.

Het probleem betreft de blauwe mazout. Ik neem aan dat we dat allebei de sympathiekste vorm van mazout vinden. Blauwe mazout is een HVO-brandstof (*hydrotreated vegetable oil*). Vandaag is hij nog duurder dan gewone mazout, maar de verwachting is dat als ETS2 ooit werkelijkheid wordt, de variant die we vandaag kennen, namelijk gewone mazout, een stuk duurder zal worden. Door het mengen van de klassieke vorm met HVO-brandstof kan ook de kostprijs enigszins worden gedrukt voor mensen die mazout noodgedwongen nog gebruiken of die vandaag nog mazoutketels hebben staan en niet in staat zijn ze te vervangen. Idealiter worden de accijnzen op HVO-brandstof verlaagd, omdat de uitstoot daarvan ook aanzienlijk lager ligt.

Mijn vragen aan u zijn de volgende.

Welke obstakels bestaan er vandaag?

Bent u bereid de HVO-brandstof/stookolie te erkennen, zodat leveranciers de mengvorm kunnen aanbieden?

Erkent u dat dat binnen het ETS2-systeem dat eventueel op ons afkomt en dat we dus dienen voor te bereiden, een positieve keuze kan zijn, ook voor de consument? Ik weet evenwel dat uw partijvoorzitter dat eigenhandig zal proberen tegen te houden in Europa.

Hoe staat u in het algemeen tegenover de HVO-brandstof als mogelijke huishoudbrandstof?

11.02 Minister Mathieu Bihet: Mijnheer Coenegrachts, de wetgeving bepaalt dat stookolie HVO kan bevatten. De commercialisering van blauwe mazout is dus mogelijk. Het belangrijkste obstakel voor de ontwikkeling daarvan is echter de prijs en het verschil tussen dat product en de stookolie van fossiele oorsprong.

Momenteel is het accijnstarief dat van toepassing is op stookolie die HVO bevat identiek aan het tarief voor stookolie van 100 % fossiele oorsprong. We verwijzen daarvoor naar de minister van Mobiliteit, de heer Jean-Luc Crucke, die het dossier rond het ETS2 opvolgt, en naar de minister van Financiën, de heer Jan Jambon, die de energiefiscaliteit opvolgt.

11.03 Steven Coenegrachts (Open Vld): Het gaat over een van de leukste dossiers die ik hier volg. Eerst heb ik mijn vraag aan de heer Jambon gesteld. Die wist niet wat ermee moest gebeuren. Vervolgens heb ik het aan de heer Crucke gevraagd. Die zei dat ik mijn vraag aan de heer Bihet moest voorleggen. Nu zit ik hier bij de heer Bihet en hij stelt voor om mijn vraag aan de heren Jambon en Crucke voor te leggen en dan zou alles in orde komen. Misschien moet de regering eens vergaderen om te bepalen wie welke verantwoordelijkheid draagt.

Mijnheer de minister, ik vind dat heel bijzonder en interessant, voor alle duidelijkheid. Trouwens, ik heb ook de heer Clarinval geraadpleegd. Hij was voorstander van het goedkoper maken van blauwe mazout, om iets aan het accijnstarief te doen. Hij wist echter ook niet wie dat moest uitvoeren. Ik hoopte dus dat u, mijnheer Bihet, als Atomic Boy, ook onze stookolieproblemen zou kunnen oplossen.

Ik weet nog niet bij welke minister, voorzitter, maar ik zet mijn zoektocht voort. We zullen wel zien waar we uitkomen.

De **voorzitter**: Het dossier wordt vervolgd. We weten alleen nog niet in welke vorm.

L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

12 **Question de Marie Meunier à Mathieu Bihet (Énergie) sur "La réforme du tarif social" (56011318C)**

12 **Vraag van Marie Meunier aan Mathieu Bihet (Energie) over "De hervorming van het sociaal tarief" (56011318C)**

12.01 **Marie Meunier (PS)**: Monsieur le ministre, depuis plusieurs mois, vous annoncez une réforme du tarif social. J'ai donc plusieurs questions.

Quand comptez-vous présenter cette réforme au Parlement?

Comptez-vous toujours transformer le tarif préférentiel accordé au travers du tarif social par un chèque-énergie? La CREG avait expliqué dans un avis précédent les raisons qui expliquaient pourquoi le développement d'un chèque-énergie serait une très mauvaise idée et en quoi cela se concrétiserait par une bombe sociale. Est-ce que vous maintenez cette idée de chèque-énergie?

Comment comptez-vous mettre en place un critère de revenu pour l'obtention du tarif social?

Quels sont les autres critères que vous avez retenus outre le critère de revenu pour l'obtention du tarif social?

Quels sont les organismes que vous avez consultés à ce stade pour mettre en place cette réforme?

12.02 **Mathieu Bihet**, ministre: Madame Meunier, l'accord de gouvernement prévoit en effet qu'une réforme doit être envisagée.

L'obligation qui m'incombe est d'envisager la réforme, c'est-à-dire de faire une proposition au Conseil des ministres. Cette proposition pourrait, après analyse approfondie, être une proposition de conserver tout ou partie du système.

Nous avons examiné attentivement l'ensemble de vos questions. Je vais me permettre de vous renvoyer à la réponse que je vous ai donnée lors de la commission du 21 octobre. Vous trouverez les réponses à vos questions aux pages 11 à 14 du document CRIV 56 COM 217, publié sur le site de la Chambre.

12.03 **Marie Meunier (PS)**: Monsieur le ministre, ce jour-là, vous n'avez pas répondu correctement à mes questions. C'est pour cela que je me plie à l'exercice et que je les repose aujourd'hui.

Par contre, j'entends que vous pourriez ne pas revenir sur la réforme du tarif social, ce qui serait une excellente nouvelle. Vous avez dit que vous n'étiez pas obligé de revenir dessus. Cela ne se perdra pas dans l'oreille d'une sourde.

L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

13 Question de Marie Meunier à Mathieu Bihet (Énergie) sur "Les nominations chez Hedera" (56011319C)

13 Vraag van Marie Meunier aan Mathieu Bihet (Energie) over "De benoemingen bij Hedera" (56011319C)

13.01 **Marie Meunier** (PS): Monsieur le ministre, cette commission a récemment validé la note de politique générale et le budget de Hedera. Sans revenir sur l'ensemble des points qui posaient question lors des deux auditions organisées au sein de cette commission, j'aimerais revenir sur la problématique des nominations.

Avez-vous procédé aux nominations des experts techniques nécessaires pour le bon fonctionnement de Hedera? Le directeur général et le directeur financier seront-ils reconduits dans leur fonction? Quand procéderez-vous aux différentes nominations au sein de Hedera? Enfin, si la Commission des provisions nucléaires (CPN) tire à nouveau la sonnette d'alarme, par exemple pour un candidat qui ne remplirait pas toutes les conditions pour la fonction, ignorerez-vous une nouvelle fois son avis?

13.02 **Mathieu Bihet**, ministre: Madame Meunier, en ce qui concerne les experts indépendants, les articles 52 et 54 de la loi du 26 avril 2024 portant création, organisation et fonctionnement d'un organisme de droit public ayant pour but d'assumer la responsabilité financière de certaines obligations nucléaires, prévoient notamment que le comité d'investissement de Hedera est composé d'au maximum trois experts financiers indépendants et que le comité technique est composé d'au maximum trois experts indépendants nommés par arrêté royal délibéré en Conseil des ministres.

Hedera a mandaté un bureau externe pour identifier des candidats répondant aux qualifications demandées, via un appel à candidatures et via ses propres contacts. Des discussions ont ensuite eu lieu entre mon cabinet et Hedera, portant principalement sur les deux aspects suivants.

Premièrement, il s'agissait de clarifier quelle entité était responsable de fixer la hauteur de la rémunération des experts indépendants. Cette clarification a été levée par l'établissement du règlement d'ordre intérieur de Hedera, conformément à l'article 46 de la loi précitée. L'établissement du règlement d'ordre intérieur vous a été confirmé par Hedera en novembre dernier, me semble-t-il.

Deuxièmement, Hedera a également été interrogé sur les qualités prioritaires nécessaires pour les experts des deux comités pour les prochaines années, qui seront consacrées principalement à la mise en place de Hedera. Il est en effet important de permettre l'adéquation idéale entre les experts identifiés et proposés par le bureau externe et les objectifs et enjeux spécifiques des premières années de vie de Hedera. Les discussions politiques auront lieu prochainement.

En outre, la Commission des provisions nucléaires a évalué la fiabilité professionnelle, la compétence et l'indépendance des personnes nommées à titre intérimaire par arrêté royal du 25 février 2025. Il ressort d'un courrier daté du 28 novembre dernier, soit il y a une dizaine de jours, qu'en ce qui concerne le président de Hedera, la CPN n'a plus relevé d'obstacles à sa désignation. En ce qui concerne le directeur financier, la CPN indique poursuivre son évaluation, conformément à l'article 39 de la loi du 26 avril 2024 précitée.

13.03 **Marie Meunier** (PS): Monsieur le ministre, je vous remercie pour vos réponses.

L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

De openbare commissievergadering wordt gesloten om 16.00 uur.

La réunion publique de commission est levée à 16 h 00.